

EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2021.7.14.
COM(2021) 568 final

2021/0206 (COD)

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE

a Szociális Klímaalap létrehozásáról

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT HÁTTERE

• A javaslat indokai és céljai

Az **európai zöld megállapodásról szóló közleménnyel**¹ (a továbbiakban: európai zöld megállapodás) megszületett az Európai Unió új növekedési stratégiája, amelynek célja, hogy az Uniót olyan fenntartható, méltányosabb és virágzóbb társadalommá alakítsa át, amely modern, erőforrás-hatékony és versenyképes gazdasággal rendelkezik, és ahol 2050-re megszűnik a nettó üvegházhatásúgáz-kibocsátás és a gazdasági növekedés nem erőforrásfüggő. Az európai zöld megállapodás újól megerősíti a Bizottság azon szándékát, hogy fokozza éghajlatvédelmi törekvéseit, és 2050-re Európa legyen az első klímasemleges kontinens. A Covid19-világjárvány által az uniós polgárok egészségére, valamint szociális és gazdasági jólétére gyakorolt rendkívül súlyos hatások fényében tovább nőtt az európai zöld megállapodás szükségessége és értéke.

Az európai zöld megállapodás stratégiája és egy átfogó hatásvizsgálat alapján **az EU 2030-ra vonatkozó éghajlatvédelmi törekvésének fokozásáról** szóló, 2020. szeptemberi bizottsági közlemény² (a továbbiakban: a 2030-ra vonatkozó éghajlat-politikai célterv) azt javasolta, hogy növeljék az uniós ambíciókat, és terjesszenek elő átfogó tervet az Unió 2030-ra elérendő kötelező célkitűzésének felelős módon legalább 55 %-os nettó kibocsátáscsökkentésre történő növelésére. A 2030-ra elérendő célkitűzések növelése most hozzájárul ahhoz, hogy a politikai döntéshozók és a befektetők biztosak lehessenek abban, hogy az elkövetkezendő években hozott döntések ne rögzítsenek olyan kibocsátási szinteket, amelyek összeegyeztethetetlenek az Unió azon célkitűzésével, hogy 2050-re klímasemlegessé váljon. Az Unió 2030-ra vonatkozóan megnövelt célértéke összhangban van az Egyesült Nemzetek Éghajlatváltozási Keretegyezménye (a továbbiakban: UNFCCC) keretében aláírt Párizsi Megállapodás³ (a továbbiakban: Párizsi Megállapodás) célkitűzésével, amely szerint a globális hőmérséklet emelkedését jóval 2 °C alatt kell tartani, és erőfeszítéseket kell tenni annak érdekében, hogy az emelkedés ne haladja meg az 1,5 °C értéket.

Az Európai Tanács a 2020. decemberi ülésén jóváhagyta a 2030-ra vonatkozó új kötelező uniós célértéket⁴. Az Európai Tanács 2021. május 25-én megerősítette ezeket a következtetéseket, és felkérte a Bizottságot, hogy a környezeti, gazdasági és társadalmi hatások tagállami szintű alapos vizsgálatával együtt mielőbb terjessze elő jogalkotási csomagját. Az (EU) 2021/1119 európai parlamenti és tanácsi rendelet⁵ (a továbbiakban: európai klímarendelet) rögzíti mind az Unió 2050-re elérendő klímasemlegességét, mind pedig a 2030-ra elérendő, legalább 55 %-os köztes nettó kibocsátáscsökkentést.

Az európai klímarendelet és az Európai Tanács következtetéseinek végrehajtása érdekében a Bizottság felülvizsgálta a jelenleg hatályos éghajlat- és energiapolitikai jogszabályokat, és javaslatot tett az „**Irány az 55 %!**” jogalkotási csomagra.

¹ COM(2019) 640 final.

² COM(2020) 562 final.

³ Párizsi Megállapodás (HL L 282., 2016.10.19., 4. o.).

⁴ Az Európai Tanács 2020. december 10–11-i következtetései, EUCO 22/20, CO EUR 17, CONCL 8.

⁵ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/1119 rendelete (2021. június 30.) a klímasemlegesség elérését célzó keret létrehozásáról és a 401/2009/EK rendelet, valamint az (EU) 2018/1999 rendelet módosításáról (európai klímarendelet) (HL L 243., 2021.7.9., 1. o.).

Az Unió fokozott éghajlatvédelmi törekvése azt is jelenti, hogy valamennyi ágazat hozzájárulását növelni kell. E célból javaslat született arra, hogy a 2003/87/EK irányelv⁶ (a továbbiakban: uniós kibocsátáskereskedelmi irányelv) felülvizsgálata terjedjen ki az épületek és a közúti közlekedés kibocsátáskereskedelmére. Ennek további gazdasági ösztönzőt kell biztosítani a fosszilis tüzelőanyagok közvetlen fogyasztásának csökkentésére és ezáltal az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentéséhez való hozzájárulásra. A szén-dioxid piaci árának e két ágazatban történő bevezetése más intézkedésekkel együtt közép- és hosszú távon csökkenteni fogja az épületek és a közúti közlekedés költségeit, és olyan új beruházási és munkahelyteremtési lehetőségeket fog teremteni, amelyeket teljes mértékben ki lehet használni a megfelelő munkaerőpiaci és készségfejlesztési szakpolitikák – például az (EU) 2021/1057 európai parlamenti és tanácsi rendelettel⁷ létrehozott Európai Szociális Alap Plusz (ESZA+) és az (EU) 2021/1056 európai parlamenti és tanácsi rendelettel⁸ létrehozott Igazságos Átmenet Alap által uniós szinten támogatott szakpolitikák – mellé.

A fosszilis tüzelőanyagok árának emelkedése azonban olyan jelentős társadalmi és elosztási hatásokkal jár, amelyek aránytalanul érinthetik a kiszolgáltatott helyzetben lévő háztartásokat, a kiszolgáltatott helyzetben lévő mikrovállalkozásokat és a kiszolgáltatott helyzetben lévő közlekedési felhasználókat, akik jövedelmük nagyobb részét energiára és közlekedésre fordítják, és bizonyos régiókban nem férnek hozzá alternatív, megfizethető mobilitási és közlekedési megoldásokhoz. A veszélyeztetett csoportokra gyakorolt ilyen hatások tagállamonként eltérnek, és az alacsonyabb átlagjövedelemmel rendelkező tagállamokban, régiókban és népesség körében valószínűleg erőteljesebben érvényesülnek az árakra gyakorolt hatások. A tüzelőanyagárak szén-dioxid-árazás révén történő emelkedésének következményeként a kibocsátáskereskedelem bevételeket generál, amelyek felhasználhatók a veszélyeztetett csoportok terheinek enyhítésére.

A két új ágazat, az épületek és a közúti közlekedés kibocsátáskereskedelméből eredő, a legkiszolgáltatottabb helyzetben lévőkre gyakorolt társadalmi és elosztási hatások kezelése érdekében létrejön a Szociális Klímaalap (a továbbiakban: Alap). Az uniós költségvetési keret e javaslatához szükséges kiigazításait a Bizottság a saját forrásokra vonatkozó következő csomag részeként fogja előterjeszteni, beleértve a többéves pénzügyi keret módosítására irányuló javaslatot⁹ is. Az épületek és a közúti közlekedés kibocsátáskereskedelméből származó bevételek egy része az uniós költségvetésbe fog befolyni, és ennek bizonyos százaléka felel meg főszabály szerint az új Alapnak. A Bizottság még az év vége előtt tanácsi ajánlásra irányuló javaslatot kíván benyújtani a kívánt zöld átállás szociális vonatkozásainak kezeléséről.

Az Alap célja az új szén-dioxid-árazás árhatásának enyhítése, és finanszírozást kell biztosítani a tagállamok számára az ilyen kibocsátáskereskedelem által a kiszolgáltatott helyzetben lévő háztartásokra, a kiszolgáltatott helyzetben lévő mikrovállalkozásokra és a kiszolgáltatott helyzetben lévő közlekedési felhasználókra gyakorolt társadalmi hatások kezelésére irányuló szakpolitikáik támogatásához. Ezt mindenekelőtt ideiglenes

⁶ Az Európai Parlament és a Tanács 2003/87/EK irányelve (2003. október 13.) az üvegházhatást okozó gázok kibocsátási egységei Unión belüli kereskedelmi rendszerének létrehozásáról (HL L 275., 2003.10.25., 32. o.).

⁷ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/1057 rendelete (2021. június 24.) az Európai Szociális Alap Plusz (ESZA+) létrehozásáról és az 1296/2013/EU rendelet hatályaon kívül helyezéséről (HL L 231., 2021.6.30., 21. o.).

⁸ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/1056 rendelete (2021. június 24.) az Igazságos Átmenet Alap létrehozásáról (HL L 231., 2021.6.30., 1. o.).

⁹ Módosított javaslat – A Tanács (EU) 2020/2093 rendelete a 2021–2027-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretről (COM(2021) XXX final).

jövedelemtámogatás, valamint olyan intézkedések és beruházások révén kell megvalósítani, amelyek célja a fosszilis tüzelőanyagoktól való függés hosszú- és középtávú csökkentése az épületek energiahatékonyságának növelésével, az épületek fűtésének és hűtésének dekarbonizációjával, többek között a megújuló energia integrálásával, valamint a kibocsátásmentes és alacsony kibocsátású mobilitáshoz és közlekedéshez való jobb hozzáférés biztosításával.

- **Összhang a szabályozási terület jelenlegi rendelkezéseivel**

A Szociális Klímaalap létrehozásának célja az Unió zöld átállásával kapcsolatos társadalmi és elosztási kihívások egy részének kezelése. Összhangban van az Unió éghajlat-politikai intézkedéseivel, valamint az Unió és a tagállamok által a Párizsi Megállapodás keretében tett kötelezettségvállalásokkal. Az Alap létrehozásakor figyelembe kell venni az Unió fokozott éghajlatvédelmi törekvését, amelyet az Európai Tanács 2020. decemberi és 2021. májusi következtetései is megerősítettek, valamint az európai klímarendelet rendelkezéseit. Az Alap különösen azt tűzte ki céljául, hogy enyhítse az épületeket és a közúti közlekedést érintő kibocsátáskereskedelem árhatásaiból eredő társadalmi és elosztási terheket, illetve elősegítse az e terhek csökkentésére irányuló tiszta beruházásokat. Az ezen ágazatokra hatást gyakorló egyéb klímapolitikai, energiaügyi és közlekedési jogszabályok is kitérnek a szociális szempontokra, például a 2012/27/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv¹⁰ (a továbbiakban: az energiahatékonysági irányelv) és az uniós kibocsátáskereskedelmi irányelv jelenlegi rendelkezései már most jelzik, hogy az alapok és a bevételek felhasználásakor figyelembe kell venni a szociális szempontokat. Az új Alap kiegészíti a meglévő költségvetési eszközöket, amelyek az átállással kapcsolatos beruházásokra és készségekre összpontosítanak.

Az európai zöld megállapodás és az európai klímarendelet klímasemlegességi célkitűzése, valamint a zöld és digitális kettős átállás az Unió fő prioritásai közé tartoznak. Az „**Irány az 55 %!**” intézkedéscsomag, az Európai Unió Helyreállítási Eszköz és a 2021–2027 közötti időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keret hozzá fog járulni az Európa által célul kitűzött zöld és digitális kettős átállás megvalósításához. E szakpolitikák együttesen nagymértékben hozzá fognak járulni a gazdasági válság kezeléséhez, a Covid19-világjárvány utáni helyreállítás elősegítéséhez, valamint a tiszta és fenntartható gazdaságra való átállás felgyorsításához, összekapcsolva az éghajlat-politikát a gazdasági növekedéssel, valamint a társadalmi és területi kohézióval.

A Covid19-világjárvány által az uniós polgárok egészségére és gazdasági jólétére gyakorolt súlyos hatások fényében tovább nőtt a zöld átállás szükségessége és értéke. Az Alap az Európai Helyreállítási Eszköz¹¹, valamint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz¹² utolsó két évében kezdi meg működését; ezek az eszközök a Covid19-világjárvány gazdasági és társadalmi hatásainak enyhítésére, valamint az uniós gazdaságok és társadalmak fenntarthatóbbá és reziliensebbé tételére, illetve a zöld és digitális átállás kihívásaira és lehetőségeire való jobb felkészültségére irányuló uniós intézkedések. Az Alap 2032-ig tartó

¹⁰ Az Európai Parlament és a Tanács 2012/27/EU irányelve (2012. október 25.) az energiahatékonyságról, a 2009/125/EK és a 2010/30/EU irányelv módosításáról, valamint a 2004/8/EK és a 2006/32/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 315., 2012.11.14., 1. o.).

¹¹ A Tanács (EU) 2020/2094 rendelete (2020. december 14.) a Covid19-válság utáni helyreállítás támogatására szolgáló Európai Unió Helyreállítási Eszköz létrehozásáról (HL L 433I., 2020.12.22., 23. o.).

¹² Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/241 rendelete (2021. február 12.) a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról (HL L 57., 2021.2.18., 17. o.).

végrehajtása összhangban lesz ezekkel a korábbi intézkedésekkel. Hasonlóképpen a 2027-ig működő Igazságos Átmenet Alap finanszírozása is a többéves pénzügyi keretből történik. Ezért az Alapnak további öt évig kell működnie.

A beavatkozások irányítása és kialakítása

Az európai zöld megállapodás elismerte, hogy a társadalmilag igazságos átállás szükségességének az uniós és nemzeti szintű szakpolitikákban is tükröződniük kell. Idetartoznak egyrészt azok a beruházások, amelyek megfizethető megoldásokat nyújtanak – például a tömegközlekedés javításával – azok számára, akiket a leginkább érintenek a széndioxid-árzási politikák, és akik kevésbé képesek megbirkózni velük, másrészt az energiaszegénység enyhítésére és kezelésére, valamint az átképzés előmozdítására irányuló intézkedések. Ez összhangban van a szociális jogok európai pillérének 1. és 20. alapelvével, amely a kettős átállással és a Covid19-világjárvány társadalmi-gazdasági hatásaiból való kilábalással összefüggésben elősegíti a munkaerőpiaci átmenetet, és mindenki számára biztosítja az alapvető szolgáltatásokhoz, például az energiához és a mobilitáshoz való hozzáférést.

Az éghajlat-politikai irányítási keret értelmében a tagállamok 2023-ban kötelesek naprakésszé tenni integrált nemzeti energia- és klímaterveiket (a továbbiakban: NEKT) az (EU) 2018/1999 európai parlamenti és tanácsi rendelettel¹³ (a továbbiakban: az energiaunió irányításáról szóló rendelet) összhangban. A tízéves nemzeti energia- és klímatervek felvázolják, hogy az uniós tagállamok hogyan kívánják kezelni az energiahatékonyságot, a megújuló energiaforrásokat és az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentését, és a hatályos jogszabályok értelmében már most is foglalkoznak az energiaszegénység kérdésével. A Bizottság az energiaunióról szóló jelentés részeként nyomon követi az előrehaladást, és jelentést készít róla. Az Alap és a szociális klímatervek összekapcsolódnak a tervezett reformokkal, illetve a nemzeti energia- és klímatervekben tett kötelezettségvállalásokkal, és keretbe foglalják azokat. A további adminisztratív költségek minimalizálása érdekében a szociális klímatervek előterjesztésének és elfogadásának időzítése a nemzeti energia- és klímatervek már meglévő ütemtervéhez igazodik.

Az Alapnak a tagállamok szociális klímatervei révén történő végrehajtása összhangban lesz a társadalmilag igazságos átállást elősegítő egyéb uniós eszközök által támogatott szakpolitikákkal és intézkedésekkel is. Ezek közé tartozik a szociális jogok európai pillérére vonatkozó cselekvési terv¹⁴, amelynek célja a társadalmilag igazságos és méltányos zöld átállás valamennyi európai polgár számára, az Európai Szociális Alap Plusz (ESZA+), az (EU) 2021/1056 rendelet szerinti igazságos átmenet tervek, a 2010/31/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv¹⁵ szerinti hosszú távú tagállami épületfelújítási stratégiák, valamint az Energiaszegénységi Megfigyelőközpont, amely az energiaszegénységről szóló bizottsági

¹³ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/1999 rendelete (2018. december 11.) az energiaunió és az éghajlat-politika irányításáról, valamint a 663/2009/EK és a 715/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet, a 94/22/EK, a 98/70/EK, a 2009/31/EK a 2009/73/EK, a 2010/31/EU, a 2012/27/EU és a 2013/30/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv, a 2009/119/EK és az (EU) 2015/652 tanácsi irányelv módosításáról, továbbá az 525/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 328., 2018.12.21., 1. o.).

¹⁴ Az Európai Tanács a 2021. június 24–25-i ülésén jóváhagyta.

¹⁵ Az Európai Parlament és a Tanács 2010/31/EU irányelve (2010. május 19.) az épületek energiahatékonyságáról (HL L 153., 2010.6.18., 13. o.).

ajánlással¹⁶ összhangban támogatja a tagállamoknak az energiaszegénység enyhítésére és nyomon követésére irányuló erőfeszítéseit és a kapcsolódó politikamixeket.

A Szociális Klímaalap hozzá fog járulni az „Út a szennyezőanyag-mentes levegő, víz és talaj felé” című, a széntelenítés és a szennyezőanyag-mentességi célkitűzés közötti sinergiák maximalizálására irányuló uniós cselekvési terv¹⁷ végrehajtásához. E célból az intézkedések és a beruházások is olyan fellépésekre irányulnak (például a fűtéssel és a kazánokkal kapcsolatban), amelyek egyidejűleg a levegőszennyezés csökkentéséhez is hozzájárulhatnak, mivel a szennyezés elleni küzdelem egyben a méltányosság és az egyenlőség érdekében folytatott küzdelem is. A környezetszennyezés emberi egészségre gyakorolt legkárosabb hatásai általában a legveszélyeztetettebb csoportokat sújtják.

2. JOGALAP, SZUBSZIDIARITÁS ÉS ARÁNYOSSÁG

• Jogalap

A Szociális Klímaalap létrehozásáról szóló rendeletre vonatkozó javaslat jogalapja az Európai Unió működéséről szóló szerződés (a továbbiakban: EUMSZ) 91. cikke (1) bekezdésének d) pontja, 192. cikkének (1) bekezdése és 194. cikke (1) bekezdésének c) pontja.

Az Alap célja az éghajlatváltozás elleni küzdelemhez szükséges zöld átállásból eredő társadalmi és elosztási kihívások kezelése, valamint az épületeket és a közúti közlekedést érintő kibocsátáskereskedelem társadalmi következményeinek enyhítéséhez szükséges intézkedések ösztönzése.

Az EUMSZ 192. cikkének (1) bekezdése értelmében az Uniónak hozzá kell járulnia többek között a környezet minőségének megőrzéséhez, védelméhez és javításához, valamint a regionális vagy világméretű környezeti problémák kezelésére és különösen az éghajlatváltozás elleni küzdelemre irányuló nemzetközi szintű intézkedések ösztönzéséhez. Az Unió környezetpolitikájának célja a magas szintű védelem, figyelembe véve ugyanakkor az Unió különböző régióinak helyzetében mutatkozó különbségeket. A fenntartható közlekedésre irányuló intézkedések elfogadására szintén e rendelkezések alapján kerül sor.

Az Alap különösen a kiszolgáltatott helyzetben lévő háztartások és a kiszolgáltatott helyzetben lévő mikrovállalkozások előtt álló, az energiaszegénységgel kapcsolatos kihívásokkal foglalkozik. Támogatnia kell az energiahatékonyságot és az energiatakarékosságot, valamint az új és megújuló energiaforrások kifejlesztését előmozdító intézkedéseket, az EUMSZ 194. cikke (1) bekezdésének c) pontjában foglaltaknak megfelelően.

Az Alapnak a kiszolgáltatott helyzetben lévő közlekedési felhasználók helyzetével is foglalkoznia kell. Támogatnia kell a kibocsátásmentes és alacsony kibocsátású mobilitási és közlekedési megoldásokhoz – többek között a tömegközlekedéshez – való hozzáférésük megkönnyítésére irányuló intézkedéseket, és ezáltal hozzá kell járulnia a közös közlekedéspolitika célkitűzéseinek eléréséhez az EUMSZ 91. cikke (1) bekezdése d) pontjának megfelelően.

• Szubszidiaritás (nem kizárólagos hatáskör esetén)

Az Alap azzal a céllal jön létre, hogy kiegészítse az épületekre és a közúti közlekedésre vonatkozó, az egész Unióban alkalmazandó kibocsátáskereskedelmet. Az épületekből és a

¹⁶ A Bizottság (EU) 2020/1563 ajánlása (2020. október 14.) az energiaszegénységről (C/2020/9600) (HL L 357., 2020.10.27., 35. o.).

¹⁷ COM(2021) 400.

közúti közlekedésből származó üvegházhatásúgáz-kibocsátásra vonatkozó egységes ár alkalmazása egyenlőtlen hatást fog gyakorolni a különböző tagállamokban és régiókban. Az Alapnak támogatást kell nyújtania a tagállamoknak annak érdekében, hogy koherens intézkedéscsomagot finanszírozhassanak, beleértve az ideiglenes közvetlen jövedelemtámogatást, valamint finanszírozhassák az Unió éghajlat-politikai céljainak eléréséhez és különösen a megfizethető és fenntartható fűtés, hűtés és mobilitás biztosításához szükségesnek ítélt beruházásokat. A támogatásnak tükröznie kell a tagállamok és régiók eltérő helyzetét, figyelembe véve az energiaszegénységgel kapcsolatos regionális térképeket, valamint a távoli és a vidéki, hiányos közúti vagy vasúti összeköttetésekkel rendelkező területek térképeit. Ezek az intézkedések és beruházások – beleértve az ideiglenes közvetlen jövedelemtámogatást is – az olyan háztartások, mikrovállalkozások és közlekedési szolgáltatást igénybe vevők javát szolgálják, amelyek vagy akik kiszolgáltatott helyzetben vannak, és amelyeket vagy akiket különösen érint az épületek és a közúti közlekedés kibocsátáskereskedelme, mivel a szabályozott jogalanyok várhatóan áthárítják a költségeket a végső fogyasztókra.

Az uniós költségvetésből származó finanszírozás azon tevékenységekre összpontosul, amelyek célkitűzéseit a tagállamok önmagukban nem tudják kellően megvalósítani („szükségesség vizsgálata”), így az Unió beavatkozása hozzáadott értéket képvisel ahhoz képest, mint ha a tagállamok egyedül járnának el. Jelen esetben a költségvetési juttatás szétosztásának módszere tükrözi az egyes tagállamok sajátos igényeit. Az uniós program létrehozása azt is biztosítja, hogy valamennyi tagállam hozhasson intézkedéseket az uniós szintű éghajlat-politikai fellépés kiegészítésére. A tagállamok lesznek azok, amelyek megtervezik és kiválasztják az intézkedéseket és a beruházásokat, mivel ők vannak a legjobb helyzetben ahhoz, hogy kidolgozzák a nemzeti sajátosságokat tükröző intézkedéseket.

A tagállamoknak az energiaunió irányításáról szóló rendelettel összhangban az aktualizált nemzeti energia- és klímatervükkel együtt kell benyújtaniuk az Alap által finanszírozandó intézkedések és beruházások átfogó csomagját, azaz a szociális klímatervüket.

Uniós szintű fellépésre van szükség a gyors és erőteljes zöld átállás megvalósításához, ahol senki sem marad le. Ezért uniós szintű fellépésre van szükség az épületek és a közúti közlekedés ágazatát érintő kibocsátáskereskedelemről eredő társadalmi kihívásokra adandó megfelelő válasz koordinálásához („eredményességi vizsgálat”). Ezt a célt a tagállamok önmagukban nem tudják kellő mértékben megvalósítani, az uniós fellépés azonban hozzáadott értéket teremthet azáltal, hogy olyan eszközöket hoz létre, amelyek pénzügyi támogatást nyújtanak a tagállamoknak a leginkább szükséges intézkedések és beruházások megtervezéséhez és végrehajtásához.

- **Arányosság**

A javaslat megfelel az arányosság elvének, mivel az említett célkitűzés uniós szintű megvalósításához szükséges minimumra szorítkozik, és nem lépi túl az ehhez szükséges mértéket.

- **A jogi aktus típusának megválasztása**

Az előző szakaszokban bemutatott célok nem érhetők el a jogszabályok harmonizációja vagy a tagállamok önkéntes fellépése révén. Ezek a célok kizárólag rendelet által érhetők el. Egy valamennyi tagállamra alkalmazható rendelet – a tagállamok közötti egyenlő bánásmód biztosítása érdekében – egyben a legmegfelelőbb jogi eszköz a pénzügyi támogatás nyújtásának megszervezésére.

Az új kibocsátáskereskedelemről származó bevételek többsége a tagállamok nemzeti költségvetésébe fog befolyjni, és azokat éghajlatváltozással kapcsolatos célokra kell

felhasználni, többek között az új kibocsátáskereskedelem társadalmi hatásainak kezelésére. A Bizottság arra ösztönzi a tagállamokat, hogy ezeket a bevételeket, valamint az egyéb uniós programokból rendelkezésre álló további forrásokat olyan intézkedésekre fordítsák, amelyek támogatják az említett ágazatok társadalmilag méltányos dekarbonizációját. Az uniós költségvetésen belüli közvetlen irányítású új alap oly módon egészíti ki ezeket az intézkedéseket, hogy az egyértelmű célokat, mérföldköveket és leszállítandó anyagokat tartalmazó és elfogadott terven alapuló, eredményközpontú integrált megközelítés révén kifejezetten kezelje az épületeket és a közúti közlekedést érintő kibocsátáskereskedelemről eredő társadalmi kihívásokat, és közvetlenül kapcsolódjon azokhoz. Az Alap felosztási kulcsa figyelembe veszi a tagállamok között és azokon belül várható egyenlőtlen hatásokat.

3. AZ UTÓLAGOS ÉRTÉKELÉSEK, AZ ÉRDEKELT FELEKKEL FOLYTATOTT KONZULTÁCIÓK ÉS A HATÁSVIZSGÁLATOK EREDMÉNYEI

- **A jelenleg hatályban lévő jogszabályok utólagos értékelése / célravezetőségi vizsgálata**

A javaslattal kapcsolatban nem került sor utólagos értékelésre vagy célravezetőségi vizsgálatra, mivel még nem kezdődött meg a fokozott uniós éghajlatvédelmi törekvés végrehajtása.

- **Konzultációk az érdekelt felekkel**

A Bizottság felkérte a tagállamokat, az ipar magánszektorbeli képviselőit, a nem kormányzati szervezeteket, a kutatóintézeteket és a tudományos intézményeket, a szakszervezeteket és a polgárokat, hogy adjanak visszajelzést és véleményt az épületek és a közúti közlekedés ágazatát érintő lehetséges kibocsátáskereskedelemről, beleértve annak társadalmi következményeit.

A Bizottság lefolytatta a nyilvános konzultáció első körét, mielőtt elfogadta a 2030-ra vonatkozó éghajlat-politikai céltervről szóló közleményt, amely azt javasolta, hogy növeljék az uniós ambíciókat, és terjesszenek elő átfogó tervet az Unió 2030-ra elérendő kötelező célkitűzésének felelős módon legalább 55 %-os nettó kibocsátáscsökkentésre történő növelésére.

A Bizottság az „**Irány az 55 %!**” intézkedéscsomag minden egyes javaslata tekintetében megszervezte a nyilvános online konzultáció második körét. Az uniós kibocsátáskereskedelmi irányelv felülvizsgálatával kapcsolatban, beleértve az épületek és a közúti közlekedés kibocsátáskereskedelmét is, közel 500 válasz érkezett¹⁸. Ezt megelőzően a Bizottság visszajelzést kért az uniós kibocsátáskereskedelmi irányelv felülvizsgálatának bevezető hatásvizsgálatáról¹⁹, beleértve a kibocsátáskereskedelem lehetséges kialakításával kapcsolatos kezdeti megfontolásokat és szakpolitikai lehetőségeket.

Az épületek és a közúti közlekedés tekintetében számos érdekelt fél, köztük mind a munkaadói, mind a munkavállalói oldal szociális partnerei általában kételkedve viszonyulnak a

¹⁸ A konzultáció 12 héten keresztül, 2020. november 13. és 2021. február 5. között volt elérhető. Az eredmény megtalálható a következő honlapon: <https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12660-Updating-the-EU-Emissions-Trading-System/public-consultation>

¹⁹ A bevezető hatásvizsgálattal kapcsolatban 2020. október 29. és 2020. november 26. között lehetett visszajelzést küldeni, és mintegy 250 hozzászólás érkezett. Az eredmény megtalálható a következő honlapon: <https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12660-Updating-the-EU-Emissions-Trading-System>

kibocsátáskereskedelem ezen ágazatokra történő kiterjesztéséhez. A bemutatott alternatívák közül az érdekelt felek széles köre azt a szakpolitikai alternatívát részesítette előnyben, amely szerint az épületek és a közúti közlekedés esetében különálló rendszerrel kell kezdeni, ahogy az a kibocsátáskereskedelmi rendszer felülvizsgálatáról szóló javaslatban is szerepel. Több érdekelt fél utalt arra is, hogy a fűtési és közlekedési célú tüzelőanyagok árának emelkedése társadalmi hatásokkal jár a legkiszolgáltatottabb helyzetben lévő háztartásokra nézve. Különösen azt emelték ki, hogy az alacsony jövedelmű háztartások támogatásra szorulhatnak az energiahatékonyság, valamint a kibocsátásmentes és alacsony kibocsátású mobilitás és közlekedés terén szükséges beruházások végrehajtása érdekében.

- **Szakértői vélemények beszerzése és felhasználása**

Ez a javaslat a 2030-ra vonatkozó éghajlat-politikai céltervet²⁰ kísérő hatásvizsgálatban, az uniós kibocsátáskereskedelmi irányelv felülvizsgálatát alátámasztó hatásvizsgálatban²¹, a Bizottság hosszú távú stratégiájának²² támogatása céljából végzett elemzésben, valamint az európai zöld megállapodással kapcsolatos egyéb kezdeményezések során összegyűjtött releváns bizonyítékokon, továbbá az épületekkel és a közúti közlekedéssel kapcsolatos korábbi tanulmányokon alapul.

- **Hatásvizsgálat**

A javasolt Alap által kezelt problémákat és a lehetséges megoldási irányokat két egymást követő hatásvizsgálat elemzi, ezért külön hatásvizsgálatra nem került sor.

A 2030-ra vonatkozó éghajlat-politikai céltervet alátámasztó hatásvizsgálat megállapította, hogy a 2030-as kibocsátási célérték –55 %-ra történő növelése körülbelül 0,7–0,8 százalékponttal növeli az energiával kapcsolatos háztartási kiadások arányát. A fogyasztói árak változása olyan ellentétes módon érinti a háztartásokat, amely kiadási struktúrájuktól, jövedelmi szintjüktől, jövedelemforrásaiktól, vagyonuktól és a háztartás összetételétől függ.

A relatív áraknak a fokozott éghajlatvédelmi törekvések által előidézett becsült változása lényegesen nagyobb hatást gyakorolna az alacsonyabb jövedelműekre, mint a legmagasabb jövedelműekre. Ezek az eredmények azonban nem tükrözik az árverésből származó bevételek újraelosztását. Ha például minden egyes tagállamban bevezetésre kerülne az árverésből származó bevételeknek a háztartások mérete alapján történő átalányösszegű újraelosztása, az pozitív jóléti hatást gyakorolhat az Unió teljes népességének alsó kiadási decilisére, és jelentősen csökkentheti az összes többi kiadási osztályra gyakorolt negatív hatást. A hatásvizsgálat azt is megállapította, hogy az újraelosztási mechanizmus tényleges szakpolitikaként sokkal célzottabb lehetne az alacsonyabb jövedelmű/kiadású decilisek igényeinek kielégítésére. Ez nagyobb kompenzációt és támogatást tenne lehetővé a rászoruló háztartások számára a szén-dioxid-árazásból származó bevételek bármely adott szintje esetében.

Az „**Irány az 55 %!**” intézkedéscsomag keretében az uniós kibocsátáskereskedelmi irányelv módosítására irányuló javaslatot kísérő hatásvizsgálat finomítja ezt az elemzést. Különös hangsúlyt fektet az épületek és a közúti közlekedés kibocsátáskereskedelmének bevezetésére, és elemzi annak társadalmi hatásait, különösen az alacsonyabb jövedelmű és kiszolgáltatott

²⁰ SWD(2020) 176, különösen a 6.5.2. szakasz.

²¹ [...kísérő hatásvizsgálat]

²² A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, az Európai Tanácsnak, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak, a Régiók Bizottságának és az Európai Beruházási Banknak – Tiszta bolygót mindenkinek – Európai hosszú távú stratégiai jövőkép egy virágzó, modern, versenyképes és klímasemleges gazdaságról (COM(2018) 773 final).

helyzetben lévő háztartások esetében. Nevezetesen a háztartások energiakiadásait tüzelőanyag-költségre és beruházási tőkeköltségre bontja, valamint lebontja őket a fő háztartási jövedelmi csoportok és a tagállami jövedelmi csoportok szerint.

Az EU-ban a lakásberuházási kiadások az **Irány az 55 %!** intézkedéscsomagnak köszönhetően 2030-ban várhatóan a háztartások jövedelmének 0,4–0,7 százalékpontjával nőnek az alapforgatókönyvhöz képest. A nagyobb mértékben a szén-dioxid-árakon alapuló szakpolitikai háttér mellett a beruházási kiadások kevésbé nőnek, mint egy kiegyensúlyozottabb politikamixben. A költséghatékony politikamixben az alacsonyabb jövedelmű háztartások beruházási kiadásainak növekedése valamennyi tagállami jövedelmi csoportban meghaladná az átlagos háztartások kiadásainak kétszeresét. A növekedés jóval meghaladja az uniós átlagot azokban a tagállamokban, ahol az egy főre jutó GDP nem éri el az uniós átlag 60 %-át. Ez rámutat arra, hogy milyen fontos a finanszírozási eszközökhöz való hozzáférés – a lakásállomány felújítása céljából – és az energiahatékony berendezések beszerzése, különösen az alacsonyabb jövedelmű tagállamokban.

Az uniós kibocsátáskereskedelmi irányelv felülvizsgálatára vonatkozó hatásvizsgálat megállapította, hogy az épületek kibocsátáskereskedelme nem egyformán fogja érinteni a háztartásokat, viszont valószínűleg regresszív hatást gyakorolna a rendelkezésre álló jövedelemre, mivel az alacsony jövedelmű háztartások a jövedelmük nagyobb hányadát költik fűtésre. Emellett a harmonizált szén-dioxid-ár bevezetése az érintett tüzelőanyagokra kivetett adók jelenlegi szintjétől függően rendkívül eltérő hatást fog gyakorolni a tagállami fogyasztói árakra, mivel a fosszilis tüzelőanyagok adózás előtti ára az egyes tagállamokban összehasonlítható. A jövedelem százalékában kifejezett teljes tüzelőanyag-kiadás azonban átlagosan közel stabil marad. Ez azt jelenti, hogy a tüzelőanyag-költségek az áremelkedés ellenére is részben megtakaríthatók, feltéve, hogy költséghatékony beruházások valósulnak meg. Ha sor kerül ezekre a beruházásokra, akkor az alacsonyabb jövedelmű háztartások átlagosan jobb helyzetben lesznek, mint az átlagos háztartások. Az alacsony jövedelmű tagállamok csoportja esetében a tüzelőanyag-kiadásoknak a háztartások fogyasztási kiadásaihoz viszonyított aránya valamennyi jövedelmi csoportban nő, az alacsony jövedelmű háztartások esetében pedig jobban nő. Amennyiben sor kerül a szükséges energiahatékonsági, felújítási és megújulóenergia-beruházásokra, a tüzelőanyagárak emelkedése által jelentett kihívás továbbra is korlátozott marad, és az alacsony jövedelmű tagállamok alacsonyabb jövedelmű háztartásaira összpontosul.

A közúti közlekedés tekintetében a fenntartható és intelligens mobilitási stratégia és a 2030-ra vonatkozó éghajlat-politikai céltervet kísérő hatásvizsgálat elismerte a kibocsátásmentes és alacsony kibocsátású járművek iránti kereslet fellendítésére, valamint az ilyen járművek elektromos és egyéb töltésére szolgáló infrastruktúra kiépítésének felgyorsítására irányuló beruházások központi jelentőségét, ami kulcsfontosságú szerepet fog játszani a közúti közlekedés jelentős mértékű dekarbonizálására vonatkozó cél 2030-ig történő elérésében.

Az uniós kibocsátáskereskedelmi irányelv felülvizsgálatára irányuló javaslatot kísérő hatásvizsgálat megállapítja, hogy a közúti közlekedés kibocsátáskereskedelme vegyes hatást gyakorol a háztartásokra. Jellemzően a háztartási jövedelmi osztályok alsó-középső és középső részében a legmagasabb a közlekedésre fordított kiadások aránya (mivel a legalacsonyabb jövedelmű háztartások nem rendelkeznek saját gépjárművel).

A hatásvizsgálat azonban azt is megállapítja, hogy bár a szén-dioxid-árazás növeli a fogyasztók energiaköltségeit, az újraberuházásokra, az éghajlat-politikai intézkedések ösztönzésére és a szén-dioxid-árazás társadalmi vagy elosztási hatásainak kezelésére felhasználható bevételeket is növeli. A kibocsátási egységeknek a kibocsátáskereskedelem keretében történő elárverezéséből származó bevételek különböző újraelosztási

mechanizmusokon keresztül felhasználhatók a fogyasztóknak nyújtott ellentételezésre, az energiahatékonyságba vagy a megújuló energiaforrásokba történő beruházások támogatására vagy egyéb alternatívákra.

- **Célravezető szabályozás és egyszerűsítés**

Az uniós kibocsátáskereskedelemre vonatkozó jogszabályok következetesen olyan megközelítéseket részesítettek előnyben, amelyek a gazdasági szereplők és a közigazgatási szervek szabályozási terheit is a lehető legkisebbre csökkentik.

A Bizottság minőségi jogalkotás iránti elkötelezettségével összhangban ez a javaslat az érdekelt felek észrevételeinek figyelembevételével készült (lásd még a szakértelem összegyűjtéséről és felhasználásáról szóló szakaszt).

A szociális klímaterveket a további adminisztratív erőfeszítések minimalizálása érdekében a meglévő nemzeti energia- és klímatervek (NEKT) aktualizált változatával együtt kell benyújtani. A nemzeti energia- és klímatervek már részletes áttekintést tartalmaznak azokról az energiaszegénységgel kapcsolatos kérdésekről, amelyekkel az Alap foglalkozik. Hasonlóképpen, a nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervek már részletesen foglalkoztak az épületek energetikai felújításával, a fenntartható közlekedéssel és a közúti közlekedés dekarbonizációjával kapcsolatos projektekkel.

A szükséges további adminisztratív terhek elsősorban a közigazgatási szervekre hárulnának, míg a végső haszon a háztartásokat, a mikrovállalkozásokat és a közlekedési szolgáltatást igénybe vevőket érintené. A bevételi és munkahelyteremtési lehetőségek előnyösek lennének a helyi vállalatok, köztük gyakran a kis- és középvállalkozások számára.

- **Alapvető jogok**

A javaslat kedvező hatást gyakorol az uniós alapvető jogok, valamint a befogadás és megkülönböztetésmentesség elvének megőrzésére és fejlesztésére, feltéve, hogy a tagállamok igénylik és megkapják a támogatást az Alap által finanszírozható vonatkozó területeken.

A nőket különösen érintik a szén-dioxid-árazási intézkedések, mivel ők képviselik az egyszülős családok 85 %-át. Az egyszülős családok esetében különösen nagy a gyermekszegénység kockázata. Az Alap végrehajtása során figyelembe kell venni és elő kell mozdítani a nemek közötti egyenlőséget és a mindenki számára biztosítandó esélyegyenlőséget, valamint e célkitűzések általános érvényesítését. Emellett 87 millió, valamilyen fogyatékkal élő európai él magánháztartásokban, és jelentős mértékben ki van téve a szegénység és a társadalmi kirekesztődés kockázatának (28,5 %, míg a fogyatékkal élő nem rendelkezők esetében ez az arány 2019-ben 18,6 % volt az Unióban).

4. KÖLTSÉGVETÉSI VONZATOK

Az Alapnak a 2025–2032 közötti időszakban történő végrehajtására szánt pénzügyi keretösszeg folyó áron 72,2 milliárd EUR. A Bizottság rövidesen javasolni fogja a 2021–2027 közötti időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretről szóló rendelet célzott módosítását, hogy a 2025–2027 közötti időszakra további 23,7 milliárd EUR összegű uniós kiadást biztosítson. A kiadásokat az időszak elejére kell ütemezni, hogy megelőzzék, illetve kísérik az új kibocsátáskereskedelmi rendszer zökkenőmentes bevezetését. A 2028–2032 közötti időszakra vonatkozó 48,5 milliárd EUR összeg attól függ, hogy az EUMSZ 312. cikkében említett alkalmazandó többéves pénzügyi keret éves felső összeghatárain belül rendelkezésre

állnak-e források, és erre vonatkozóan a Bizottság 2025. július 1-je előtt javaslatot terjeszt elő²³.

Az Alap pénzügyi keretösszege főszabály szerint az épületeknek és a közúti közlekedésnek az uniós kibocsátáskereskedelmi irányelv hatálya alá vonásából származó várható bevételek 25 %-a, tekintettel az új kibocsátáskereskedelmi rendszerrel való közvetlen kapcsolatára. A sajátforrás-határozat módosítására irányuló javaslat meghatározza, hogyan kell a tagállamoknak saját forrásként az uniós költségvetés rendelkezésére bocsátaniuk a szükséges bevételeket.

A 2025–2032 közötti időszakban az Alap finanszírozása így az uniós költségvetés saját forrásaiból történik, 2026-tól beleértve a sajátforrás-határozat Bizottság által hamarosan előterjesztendő módosításában előírányzott, az épületekre és a közúti közlekedésre vonatkozó kibocsátáskereskedelemről származó bevételeket. Az Alapot a szén-dioxid-árnak az új kibocsátáskereskedelmi rendszer keretében történő bevezetését megelőzően egy évig alkalmazni kell.

A költségvetési kötelezettségvállalások éves eloszlását az Alap célkitűzésével összhangban kell meghatározni. Az eredmény egy előrehozott profil, amely összhangban van az Alap célkitűzéseivel, hogy enyhítse az uniós kibocsátáskereskedelmi irányelv kiterjesztett hatálya által a kiszolgáltatott helyzetben lévő háztartásokra, a kiszolgáltatott helyzetben lévő mikrovállalkozásokra és a kiszolgáltatott helyzetben lévő közlekedési fogyasztókra gyakorolt hatásokat. A kiterjesztés hatásainak előrejelzése érdekében már 2025-ben rendelkezésre áll támogatás.

A költségvetési kötelezettségvállalásokat a jelenlegi és a következő többéves pénzügyi keretnek megfelelő, a 2025–2027 és a 2028–2032 közötti két többéves időszakra elosztott éves részletekre kell bontani, összhangban a tagállamok szociális klímatervének jóváhagyásáról szóló bizottsági határozatban szereplő vonatkozó mérföldkövek és célok végrehajtására vonatkozó indikatív ütemtervvel.

A költségvetési juttatások tagállamok számára történő kifizetését a tagállami szociális klímatervekben szereplő vonatkozó mérföldkövek és célok jóváhagyott teljesítését követően kell teljesíteni a rendelkezésre álló finanszírozás függvényében. A kifizetésekre a költségvetési juttatás folyósítását engedélyező határozat alapján kerül sor.

A támogatott intézkedések és beruházások időben történő végrehajtásának előmozdítása érdekében a mérföldkövek és célok tervezése várhatóan szorosan követi majd az éves költségvetési kötelezettségvállalások ütemtervét, ami elősegíti az Alap gyors felhasználását. A végső kifizetésekre 2032-ben kerül sor az összes mérföldkö és cél teljesítésére vonatkozó határidőnek megfelelően.

Az Alapból az egyes tagállamoknak kifizetett költségvetési juttatás maximális összegét a rendelet I. mellékletében szereplő képlet szerint kell kiszámítani. Az egyes tagállamok esetében az Alap pénzügyi keretösszegében képviselt részarányt és összeget a II. melléklet tartalmazza. Minden tagállam a vonatkozó költségvetési juttatás maximális összege erejéig nyújthat be kérelmet a terve végrehajtása érdekében.

A tagállamonkénti maximális költségvetési juttatásnak figyelembe kell vennie az e rendelet 9. cikkének (3) bekezdésében említett igazgatási támogatási kiadások bruttó összegét. A

²³ A Tanács (EU, Euratom rendelete) 2020/2093 (2020. december 17.) a 2021–2027-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretről (HL L 433I., 2020.12.22., 11. o.), 21. cikk.

kapcsolódó összegeknek az egyéni költségvetési juttatásokból történő levonására arányosan kerül sor.

A szociális klímatervek összköltségének legalább 50 %-át a tagállamoknak kell finanszírozniuk. Az épületeknek és a közúti közlekedésnek az uniós kibocsátáskereskedelmi irányelv hatálya alá vonásából származó várható bevételeik egy részét erre a célra kell fordítaniuk, és ez nem érinti az Alap működésének 2025-ben való kezdetét.

A költségvetési vonzatokkal, valamint a szükséges emberi és igazgatási erőforrásokkal kapcsolatos további részleteket a javaslatához csatolt pénzügyi kimutatás tartalmazza.

5. EGYÉB ELEMEK

- **Végrehajtási tervek, valamint a nyomon követés, az értékelés és a jelentéstétel szabályai**

Az Alap végrehajtása teljesítményének nyomon követése érdekében létre fog jönni az Alapból történő kifizetések kérelmezésére és végrehajtására szolgáló rendszer.

A tagállamoknak ki kell dolgozniuk szociális klímatervüket, hogy meghatározzák a finanszírozandó intézkedéseket és beruházásokat, azok várható költségeit, valamint az ezek eléréséhez szükséges mérföldköveket és célokat. A Bizottságnak értékelnie kell ezeket a terveket, és csak a relevanciájukra, eredményességükre, hatékonyságukra és koherenciájukra vonatkozó pozitív értékelést követően hagyhatja jóvá azokat. A költségvetési juttatás kifizetésére az érintett tagállamokkal egyetértésben kialakított és bizottsági végrehajtási határozattal kötelező erejűvé tett mérföldkövek és célok teljesítését követően kerül sor. A benyújtás határideje és az előrehaladási jelentési ciklusok összhangban vannak az integrált nemzeti energia- és klímaterveknek az energiaunió irányításáról szóló rendeletnek megfelelő aktualizálásával.

E célból a tagállamok évente egy vagy két alkalommal kérhetnek kifizetést az Alapból, és az erre vonatkozó kérelemhez csatolni kell az elért releváns mérföldkövekre és célokra vonatkozó bizonyítékokat. A tagállamoknak a nemzeti energia- és klímatervük végrehajtása terén elért előrehaladásról szóló, az energiaunió irányításáról szóló rendelet szerinti kétéves jelentésben be kell számolniuk a Bizottságnak a szociális klímatervük értelmében hozott intézkedések és beruházások végrehajtása terén elért eredményekről.

Sor fog kerülni az Alap eredményességét, hatékonyságát, relevanciáját és koherenciáját vizsgáló értékelésre és utólagos értékelésre. A Bizottság – adott esetben – csatolja az értékeléshez a rendelet felülvizsgálatára irányuló javaslatot.

- **A javaslat egyes rendelkezéseinek részletes magyarázata**

A Szociális Klímaalap a 2025–2032 közötti időszakra jön létre, hogy kezelje az épületek és a közúti közlekedés kibocsátáskereskedelméből eredő társadalmi hatásokat (1. cikk). Az Alap finanszírozást biztosít a tagállamok számára ideiglenes jövedelemtámogatás nyújtásához, valamint olyan intézkedések és beruházások támogatásához, amelyek célja a fosszilis tüzelőanyagoktól való függés csökkentése az épületek energiahatékonyságának növelésével, az épületfűtés és -hűtés dekarbonizációjával, többek között a megújuló energia integrálásával, valamint a kibocsátásmentes és alacsony kibocsátású mobilitáshoz és közlekedéshez való jobb hozzáférés biztosításával, ami a kiszolgáltatott helyzetben lévő háztartások, a kiszolgáltatott helyzetben lévő mikrovállalkozások és a kiszolgáltatott helyzetben lévő közlekedési fogyasztók javát szolgálja.

Minden tagállamnak szociális klímatervet kell kidolgoznia (3. cikk). A tervet a nemzeti energia- és klímaterv aktualizált változatával együtt kell benyújtani az energiaunió

irányításáról szóló rendeletben előírt eljárás és ütemterv szerint, hivatalosan 2024. június végéig. A rendelet meghatározza a szociális klímaterv (4. cikk) tartalmát, és felsorolja a támogatható (6. cikk) és a nem támogatható (7. cikk) intézkedéseket. Az Alap olyan tevékenységeket támogat, amelyek teljes mértékben tiszteletben tartják az Unió éghajlat-politikai és környezetvédelmi normáit és prioritásait, valamint az (EU) 2020/852 európai parlamenti és tanácsi rendelet²⁴ 17. cikkének értelmében vett, a jelentős károkozás elkerülését célzó elvet (5. cikk).

Az Alap pénzügyi keretösszege a 2025–2027 közötti időszakra 23,7 milliárd EUR, a 2028–2032 közötti időszakra pedig 48,5 milliárd EUR (9. cikk), ami főszabály szerint a kibocsátási egységeknek az épületek és a közúti közlekedés kibocsátáskereskedelme keretében történő elárverezéséből felhalmozódó várható bevételek 25 %-ának felel meg. Az Alap forrásainak elosztására a 13. cikknek, valamint az I. és II. mellékletnek megfelelően kerül sor. A tagállamoknak a terv teljes becsült költségének legalább 50 %-ához hozzá kell járulniuk. Ehhez többek között a kibocsátási egységeknek a két új ágazat kibocsátáskereskedelme keretében történő elárverezéséből származó bevételeket kell felhasználniuk (14. cikk).

A Bizottságnak értékelnie kell a tagállami tervek relevanciáját, eredményességét, hatékonyságát és koherenciáját (15. cikk). Kedvező értékelést követően a Bizottságnak végrehajtási határozatot kell elfogadnia (16. cikk). A Bizottság ellenkező esetben elutasíthatja a szociális klímatervet, amely esetben az érintett tagállam benyújthatja a terv aktualizált változatát.

A végrehajtási szakaszban a tagállamok kérhetik szociális klímatervük indokolt módosítását, amennyiben annak mérföldkövei és céljai objektív körülmények miatt részben vagy egészben már nem érhetők el (17. cikk). A tagállamoknak értékelniük kell szociális klímatervük megfelelőségét, tekintettel az épületekre és a közúti közlekedésre vonatkozó kibocsátáskereskedelmi rendszer tényleges hatásaira.

A szociális klímaterv kedvező értékelése alapján a Bizottság megállapodást köt az érintett tagállammal (18. cikk) az (EU, Euratom) 2018/1046 európai parlamenti és tanácsi rendelet²⁵ (a továbbiakban: költségvetési rendelet) értelmében vett egyedi jogi kötelezettségvállalás megállapítása céljából.

Az Alap keretében a tagállami költségvetési juttatások kifizetésére a szociális klímatervekben megjelölt vonatkozó elfogadott mérföldkövek és célok teljesítését követően kerül sor. A költségvetési juttatásokkal kapcsolatos kifizetésekre, a megállapodások felfüggesztésre és megszüntetésére konkrét szabályok vonatkoznak (19. cikk).

A rendelet tartalmazza az Alap és az Unió pénzügyi érdekeinek védelme közötti kapcsolat biztosításához szükséges rendelkezéseket (20. cikk).

A rendelet konkrét rendelkezéseket tartalmaz a megbízható koordinációs, kommunikációs és nyomonkövetési rendszer biztosítása érdekében (21., 22. és 23. cikk). A Bizottságnak felhatalmazáson alapuló jogi aktusokban kell meghatározni az eredményekről való jelentéstételre, valamint a nyomon követésre és az értékelésre szolgáló közös mutatókat.

²⁴ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2020/852 rendelete (2020. június 18.) a fenntartható befektetések előmozdítását célzó keret létrehozásáról, valamint az (EU) 2019/2088 rendelet módosításáról (HL L 198., 2020.6.22., 13. o.).

²⁵ Az Európai Parlament és a Tanács (EU, Euratom) 2018/1046 rendelete (2018. július 18.) az Unió általános költségvetésére alkalmazandó pénzügyi szabályokról, az 1296/2013/EU, az 1301/2013/EU, az 1303/2013/EU, az 1304/2013/EU, az 1309/2013/EU, az 1316/2013/EU, a 223/2014/EU és a 283/2014/EU rendelet és az 541/2014/EU határozat módosításáról, valamint a 966/2012/EU, Euratom rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 193., 2018.7.30., 1. o.).

Sor fog kerülni az Alap eredményességét, hatékonyságát, relevanciáját és koherenciáját vizsgáló értékelésre. Az Alap pénzügyi keretösszege nagyságának értékelése a kibocsátási egységeknek az uniós kibocsátáskereskedelmi irányelv szerinti, az épületekre és közúti közlekedésre vonatkozó kibocsátáskereskedelmi rendszer keretében történő elárverezéséből származó aukciós bevételek alapján történik. A Bizottság – adott esetben – csatolja az értékeléshez a rendelet felülvizsgálatára irányuló javaslatot (24. cikk).

Annak biztosítása érdekében, hogy az Alap felhasználására csak akkor kerüljön sor, ha az épületekre és a közúti közlekedésre vonatkozó kibocsátáskereskedelmi rendszer alkalmazása hatékony, a rendelet attól az időponttól alkalmazandó, amikor a tagállamoknak át kell ültetniük a nemzeti jogba az uniós kibocsátáskereskedelmi irányelvet az építőiparra és a közúti közlekedésre vonatkozóan (26. cikk). Ezen túlmenően a tagállamok legkorábban az új kibocsátáskereskedelem keretében lebonyolított árverések kezdetét megelőző évben igényelhetnek kifizetést az Alapból (18. cikk (1) bekezdés).

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE**a Szociális Klímaalap létrehozásáról**

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 91. cikke (1) bekezdésének d) pontjára, 192. cikke (1) bekezdésére és 194. cikke (1) bekezdésének c) pontjára,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

a jogalkotási aktus tervezete nemzeti parlamenteknek való megküldését követően,

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére²⁶,

tekintettel a Régiók Bizottságának véleményére²⁷,

rendes jogalkotási eljárás keretében,

mivel:

- (1) Az Unió és tagállamai részes felei az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezménye (UNFCCC) keretében 2015 decemberében aláírt Párizsi Megállapodásnak²⁸ (a továbbiakban: Párizsi Megállapodás), amely 2016 novemberében lépett hatályba. A megállapodás értelmében a részes felek a globális átlaghőmérséklet emelkedését jóval az iparosodás előtti átlaghőmérsékletnél 2 °C-kal magasabb hőmérsékletszint alatt tartják, és törekednek arra, hogy a hőmérsékletemelkedés az iparosodás előtti átlaghőmérséklet feletti 1,5 °C mértékre korlátozódjon.
- (2) Az európai zöld megállapodásról szóló bizottsági közlemény²⁹ meghatározza az új növekedési stratégiát, amelynek célja, hogy az Uniót olyan fenntartható, méltányosabb és virágzóbb társadalommá alakítsa át, amely modern, erőforrás-hatékony és versenyképes gazdasággal rendelkezik, és ahol 2050-re megszűnik a nettó üvegházhatásúgáz-kibocsátás és a gazdasági növekedés nem erőforrásfüggő. A Bizottság javasolja továbbá az EU természeti tőkéjének védelmét, megőrzését és fejlesztését, valamint a polgárok egészségének és jóllétének védelmét a környezettel kapcsolatos kockázatok és hatások ellen. Végezetül a Bizottság úgy ítéli meg, hogy az átállásnak igazságosnak és inkluzívnak kell lennie, hogy senki ne maradjon le.

²⁶ HL C [...], [...], [...] o.

²⁷ HL C [...], [...], [...] o.

²⁸ Párizsi Megállapodás (HL L 282., 2016.10.19, 4. o.).

²⁹ COM(2019) 640 final.

- (3) Az (EU) 2021/1119 európai parlamenti és tanácsi rendelet³⁰ átülteti a jogba a gazdaság egészére kiterjedő klímasemlegesség 2050-ig történő elérésére vonatkozó célkitűzést. Az említett rendelet kötelező erejű kötelezettségvállalást ír elő az Unió részére a kibocsátások csökkentése érdekében. Az Uniónak 2030-ra az üvegházhatásúgáz-kibocsátás elnyelésének levonása után az 1990-es szinthez képest legalább 55 %-kal kell csökkentenie az üvegházhatásúgáz-kibocsátását. E cél eléréséhez valamennyi gazdasági ágazatnak hozzá kell járulnia.
- (4) Az Európai Tanács 2020. december 11-én jóváhagyta ezt a célkitűzést, ugyanakkor hangsúlyozta a méltányosság és a szolidaritás szempontjainak fontosságát, valamint azt, hogy senkit nem szabad magára hagyni. Az Európai Tanács 2021. május 25-én megerősítette ezeket a következtetéseket, és felkérte a Bizottságot, hogy a környezeti, gazdasági és társadalmi hatások tagállami szintű alapos vizsgálatával együtt mielőbb terjessze elő jogalkotási csomagját.
- (5) A szociális jogok európai pillérének 20. alapelve szerint „Mindenkinek joga van jó minőségű alapszolgáltatásokat igénybe venni, ideértve a vízellátást, a szennyvízelvezetést, az energiaellátást, valamint a közlekedési, a pénzügyi és a digitális távközlési szolgáltatásokat. Gondoskodni kell a rászorulókat támogatásáról, hogy igénybe tudják venni ezeket a szolgáltatásokat.”
- (6) A 2021. május 8-i Portói Nyilatkozat újólal megerősítette az Európai Tanács azon kötelezettségvállalását, hogy a szociális Európa megteremtésén munkálkodik, valamint aziránti elkötelezettségét, hogy – a vonatkozó hatáskörök, valamint a szubszidiaritás és az arányosság elvének kellő figyelembevétele mellett – uniós és nemzeti szinten tovább fokozza a szociális jogok európai pillérének végrehajtását.
- (7) A klímasemlegességre vonatkozó kötelezettségvállalások végrehajtása céljából sor került az uniós éghajlat- és energiapolitikai jogszabályok felülvizsgálatára és módosítására az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentésének felgyorsítása érdekében.
- (8) Ezek a módosítások eltérő gazdasági és társadalmi hatást gyakorolnak a gazdaság különböző ágazataira, a polgárookra és a tagállamokra. Mindenekelőtt az épületekből és a közúti közlekedésből származó üvegházhatásúgáz-kibocsátásnak a 2003/87/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv³¹ hatálya alá vonása további gazdasági ösztönzőt jelent a fossziliztüzelőanyag-fogyasztás csökkentésére irányuló beruházásokhoz, és ezáltal az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentésének felgyorsításához. Más intézkedésekkel együtt ez – közép- és hosszú távon – csökkenteni fogja az épületek és a közúti közlekedés költségeit, és új lehetőségeket teremt a munkahelyteremtésre és a beruházásokra.
- (9) E beruházások finanszírozásához azonban forrásokra van szükség. Továbbá ezeket a beruházásokat megelőzően a háztartások és a közlekedési szolgáltatást igénybe vevők fűtési, hűtési és főzési, valamint közúti közlekedési költségei valószínűleg emelkedni fognak, mivel az épületekre és a közúti közlekedésre vonatkozó

³⁰ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/1119 rendelete (2021. június 30.) a klímasemlegesség elérését célzó keret létrehozásáról és a 401/2009/EK rendelet, valamint az (EU) 2018/1999 rendelet módosításáról (európai klímarendelet) (HL L 243., 2021.7.9., 1. o.).

³¹ Az Európai Parlament és a Tanács 2003/87/EK irányelve (2003. október 13.) az üvegházhatást okozó gázok kibocsátási egységei Unión belüli kereskedelmi rendszerének létrehozásáról (HL L 275., 2003.10.25., 32. o.).

kibocsátáskereskedelmi kötelezettségek hatálya alá tartozó tüzelőanyag-forgalmazók áthárítják a szén-dioxid-kibocsátási költségeket a fogyasztókra.

- (10) A fosszilis tüzelőanyagok árának emelkedése aránytalanul érintheti a kiszolgáltatott helyzetben lévő háztartásokat, a kiszolgáltatott helyzetben lévő mikrovállalkozásokat és a kiszolgáltatott helyzetben lévő közlekedési fogyasztókat, akik jövedelmük nagyobb részét energiára és közlekedésre fordítják, – bizonyos régiókban – nem férnek hozzá alternatív, megfizethető mobilitási és közlekedési megoldásokhoz, és esetleg nem rendelkeznek megfelelő finanszírozási képességgel ahhoz, hogy beruházzanak a fosszilis tüzelőanyag-fogyasztás csökkentésébe.
- (11) Ezért az épületeknek és a közúti közlekedésnek a 2003/87/EK irányelv hatálya alá vonásából származó bevételek egy részét a bevonásból eredő társadalmi hatások kezelésére kell fordítani, hogy az átállás méltányos és inkluzív legyen, és senki ne maradjon le.
- (12) Az energiaszegénység jelenlegi mértékére való tekintettel ez még relevánsabb. Az energiaszegénység olyan helyzet, amelyben a háztartások nem tudnak hozzáférni olyan alapvető energetikai szolgáltatásokhoz, mint például a hűtés – mivel a hőmérséklet emelkedik – és a fűtés. Egy 2019. évi uniós szintű felmérés szerint mintegy 34 millió európai számolt be arról, hogy 2018-ban nem volt képes megfelelően fűteni otthonát, és az Unió népességének 6,9 %-a nyilatkozott úgy, hogy nem engedheti meg magának, hogy megfelelően fűtse otthonát³². Összességében az Energiaszegénységi Megfigyelőközpont becslése szerint az Európai Unióban több mint 50 millió háztartás él energiaszegénységben. Az energiaszegénység ezért komoly kihívást jelent az Unió számára. A szociális tarifák vagy a közvetlen jövedelemtámogatás azonnali segítséget nyújthat az energiaszegénységgel küzdő háztartásoknak, ugyanakkor csak a célzott strukturális intézkedések – különösen az energetikai felújítások – nyújthatnak tartós megoldást.
- (13) Ezért létre kell hozni a Szociális Klímaalapot (a továbbiakban: Alap), amely forrásokat biztosít a tagállamok számára az épületekre és a közúti közlekedésre vonatkozó kibocsátáskereskedelem által a kiszolgáltatott helyzetben lévő háztartásokra, a kiszolgáltatott helyzetben lévő mikrovállalkozásokra és a kiszolgáltatott helyzetben lévő közlekedési felhasználókra gyakorolt társadalmi hatások kezelésére irányuló szakpolitikáik támogatása céljából. Ez mindenekelőtt ideiglenes jövedelemtámogatással, valamint olyan intézkedésekkel és beruházásokkal valósítandó meg, amelyek célja a fosszilis tüzelőanyagoktól való függés csökkentése az épületek energiahatékonyságának növelésével, az épületfűtés és -hűtés dekarbonizációjával, többek között a megújuló energia integrálásával, valamint a kibocsátásmentes és alacsony kibocsátású mobilitáshoz és közlekedéshez való jobb hozzáférés biztosításával, ami a kiszolgáltatott helyzetben lévő háztartások, a kiszolgáltatott helyzetben lévő mikrovállalkozások és a kiszolgáltatott helyzetben lévő közlekedési felhasználók javát szolgálja.
- (14) E célból minden tagállamnak szociális klímatervet (a továbbiakban: terv) kell benyújtania a Bizottságnak. E terveknek két célkitűzés elérésére kell törekedniük. Először is biztosítaniuk kell a kiszolgáltatott helyzetben lévő háztartások, a kiszolgáltatott helyzetben lévő mikrovállalkozások és a kiszolgáltatott helyzetben lévő közlekedési felhasználók számára az energiahatékonyságba, a fűtés és hűtés dekarbonizációjába, valamint a kibocsátásmentes és alacsony kibocsátású járművekbe,

³²

2018. évi adatok. Eurostat, SILC [ilc_mdcs01]).

valamint a mobilitásba történő beruházások finanszírozásához és végrehajtásához szükséges erőforrásokat. Másodszor, enyhíteniük kell a fosszilis tüzelőanyagok költségeinek növekedése által a legkiszolgáltatottabb helyzetben lévőkre gyakorolt hatást, és ezáltal meg kell előzniük az energia- és közlekedési szegénységet az átmeneti időszakban, amíg nem kerül sor ilyen beruházások végrehajtására. A terveknek tartalmazniuk kell egy olyan beruházási elemet, amely előmozdítja a fosszilis tüzelőanyagoktól való függés csökkentésére irányuló hosszú távú megoldást, és más intézkedéseket is előírandozhatnak, beleértve a hátrányos jövedelmi hatások rövidebb távú enyhítésére irányuló ideiglenes közvetlen jövedelemtámogatást.

- (15) A regionális szintű hatóságokkal konzultálva a tagállamok vannak a legjobb helyzetben ahhoz, hogy olyan terveket dolgozzanak ki és hajtsanak végre, amelyek igazodnak a helyi, regionális és nemzeti körülményekhez az érintett területekre vonatkozó szakpolitikájukként és más releváns uniós alapok tervezett felhasználásaként. Így lehet a leginkább tiszteletben tartani a helyzetek sokféleségét, a helyi és regionális önkormányzatok speciális tudását, a kutatást és innovációt, a munkaügyi kapcsolatokat, a társadalmi párbeszéd struktúráit, valamint a nemzeti hagyományokat, és így járulhatnak hozzá ezek a kiszolgáltatott helyzetben lévőknek nyújtott átfogó támogatás eredményességéhez és hatékonyságához.
- (16) Annak biztosítása, hogy az intézkedések és beruházások különösen az energiaszegény vagy kiszolgáltatott helyzetben lévő háztartásokat, a kiszolgáltatott helyzetben lévő mikrovállalkozásokat és a kiszolgáltatott helyzetben lévő közlekedési felhasználókat célozzák meg, kulcsfontosságú szerepet játszik a klímasemlegességre való igazságos átállás szempontjából. Az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentését előmozdító támogató intézkedéseknek segíteniük kell a tagállamokat az épületekre és a közúti közlekedésre vonatkozó kibocsátáskereskedelemről eredő társadalmi hatások kezelésében.
- (17) E beruházásoknak a költségek és kibocsátások csökkentésére gyakorolt hatásától függően a legkiszolgáltatottabb helyzetben lévőknek nyújtott jól célzott közvetlen jövedelemtámogatás elősegítené az igazságos átállást. Az ilyen támogatást a lakás- és közlekedési ágazat dekarbonizációját kísérő ideiglenes intézkedésnek kell tekinteni. Nem lenne állandó, mivel nem kezeli az energiaszegénység és a közlekedési szegénység kiváltó okait. Az ilyen támogatás csak az épületeknek és a közúti közlekedésnek a 2003/87/EK irányelv hatálya alá vonásából eredő közvetlen hatásokra vonatkozhat, a villamosenergia- és hőtermelésnek az említett irányelv hatálya alá vonásához kapcsolódó villamosenergia- és fűtési költségekre nem. Az ilyen közvetlen jövedelemtámogatásra való jogosultságot időben korlátozni kell.
- (18) Tekintettel az éghajlatváltozásnak a Párizsi Megállapodásban vállalt kötelezettségekkel összhangban történő kezelésének fontosságára, valamint az Egyesült Nemzetek fenntartható fejlődési céljai iránti elkötelezettségre, az e rendelet szerinti intézkedéseknek hozzá kell járulniuk azon cél eléréséhez, hogy a 2021–2027-es többéves pénzügyi keret összes kiadásának 30 %-át az éghajlat-politikai célkitűzések érvényesítésére kell fordítani, és hozzá kell járulniuk ahhoz a célkitűzéshez, hogy 2026-ban és 2027-ben az éves kiadások 10 %-át biológiai sokféleséggel kapcsolatos célkitűzésekre fordítsák, figyelembe véve az éghajlatváltozással és a biológiai sokféleséggel kapcsolatos célok közötti meglévő átfedéseket is. Ehhez az Alap kiadásainak jelölésére az (EU) 2021/1060 európai

parlamenti és tanácsi rendelet³³ II. mellékletében meghatározott módszertant kell alkalmazni. Az Alapnak olyan tevékenységeket kell támogatnia, amelyek teljes mértékben tiszteletben tartják az Unió éghajlat-politikai és környezetvédelmi normáit és prioritásait, valamint az (EU) 2020/852 európai parlamenti és tanácsi rendelet³⁴ 17. cikkének értelmében vett, a jelentős károkozás elkerülését célzó elvet. A tervekben csak ilyen intézkedések és beruházások szerepelhetnek. A közvetlen jövedelemtámogatási intézkedéseket főszabályként úgy kell tekinteni, mint amelyek előreláthatólag jelentéktelen hatást gyakorolnak a környezeti célkitűzésekre, és mint ilyenek, megfelelnek a jelentős károkozás elkerülését célzó elvnek. A Bizottság már jóval a tervek elkészítését megelőzően technikai iránymutatást kíván kiadni a tagállamoknak. Az iránymutatás kifejti, hogyan kell az intézkedéseknek és beruházásoknak megfelelniük az (EU) 2020/852 rendelet 17. cikkének értelmében vett, a jelentős károkozás elkerülését célzó elvnek. A Bizottság 2021-ben tanácsi ajánlásra irányuló javaslatot kíván benyújtani a zöld átállás szociális vonatkozásainak kezelését illetően.

- (19) A nőket különösen érinti a szén-dioxid-árzás, mivel ők képviselik az egyszülős családok 85 %-át. Az egyszülős családok esetében különösen nagy a gyermekszegénység kockázata. A tervek elkészítése és végrehajtása során figyelembe kell venni és elő kell mozdítani a nemek közötti egyenlőséget és a mindenki számára biztosítandó esélyegyenlőséget, továbbá e célkitűzések általános érvényesítését és a fogyatékossággal élő személyek hozzáféréseinek kérdését annak biztosítása érdekében, hogy senki se maradjon le.
- (20) A tagállamoknak az (EU) 2018/1999 európai parlamenti és tanácsi rendelet³⁵ 14. cikkével összhangban az integrált nemzeti energia- és klímatervek aktualizált változatával együtt kell benyújtaniuk tervüket. A terveknek tartalmazniuk kell a finanszírozandó intézkedéseket, azok becsült költségeit és a nemzeti hozzájárulást. Tartalmazniuk kell továbbá az intézkedések hatékony végrehajtásának értékeléséhez szükséges kulcsfontosságú mérföldköveket és célokat.
- (21) Az Alapnak és a terveknek összhangban kell lenniük az (EU) 2018/1999 rendelet szerinti aktualizált integrált nemzeti energia- és klímatervek, az [éééé/szszsz] európai parlamenti és tanácsi irányelv³⁶ [az energiahatékonyságról szóló 2012/27/EU irányelv átdolgozására irányuló javaslat], a szociális jogok európai pillérére vonatkozó cselekvési terv³⁷, az (EU) 2021/1057 európai parlamenti és tanácsi rendelettel³⁸

³³ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/1060 rendelete (2021. június 24.) az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alap Pluszra, a Kohéziós Alapra, az Igazságos Átmenet Alapra és az Európai Tengerügyi, Halászati és Akvakultúra-alapra vonatkozó közös rendelkezések, valamint az előbbiekre és a Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alapra, a Belső Biztonsági Alapra és a határigazgatás és a vízümpolitika pénzügyi támogatására szolgáló eszközre vonatkozó pénzügyi szabályok megállapításáról (HL L 231., 2021.6.30., 159. o.).

³⁴ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2020/852 rendelete (2020. június 18.) a fenntartható befektetések előmozdítását célzó keret létrehozásáról, valamint az (EU) 2019/2088 rendelet módosításáról (HL L 198., 2020.6.22., 13. o.).

³⁵ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/1999 rendelete (2018. december 11.) az energiaunió és az éghajlat-politika irányításáról, valamint a 663/2009/EK és a 715/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet, a 94/22/EK, a 98/70/EK, a 2009/31/EK a 2009/73/EK, a 2010/31/EU, a 2012/27/EU és a 2013/30/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv, a 2009/119/EK és az (EU) 2015/652 tanácsi irányelv módosításáról, továbbá az 525/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 328., 2018.12.21., 1. o.).

³⁶ [Hivatkozás helye]

³⁷ Az Európai Tanács a 2021. június 24–25-i ülésén jóváhagyta.

létrehozott Európai Szociális Alap Plusz (ESZA+), az (EU) 2021/1056 európai parlamenti és tanácsi rendelet³⁹ értelmében vett igazságos átmenet tervek, valamint a 2010/31/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv⁴⁰ szerinti hosszú távú tagállami épületfelújítási stratégiák keretében a tagállamok által tervezett reformokkal és kötelezettségvállalásokkal, amelyek keretbe foglalják őket. Az adminisztratív hatékonyság biztosítása érdekében adott esetben a tervekben szereplő információknak összhangban kell lenniük a fent felsorolt jogszabályokkal és tervekkel.

- (22) Az Uniónak a Szociális Klímaalapon keresztül pénzügyi eszközökkel támogatnia kell a tagállamokat a tervük végrehajtásában. A Szociális Klímaalapból történő kifizetéseket a tervekben szereplő mérföldkövek és célok teljesítésétől kell függővé tenni. Ez lehetővé tenné a nemzeti körülmények és prioritások hatékony figyelembevételét, leegyszerűsítene a finanszírozást, és megkönnyítené annak más nemzeti kiadási programokkal való integrációját, ugyanakkor garantálná az uniós kiadások hatását és integritását.
- (23) Az Alap pénzügyi keretösszege főszabály szerint az épületeknek és a közúti közlekedésnek a 2003/87/EK irányelv hatálya alá vonásából a 2026–2032 közötti időszakban származó várható bevételek 25 %-ának felel meg. Az (EU, Euratom) 2020/2053 tanácsi határozat⁴¹ értelmében a tagállamoknak ezeket a bevételeket saját forrásként az uniós költségvetés rendelkezésére kell bocsátaniuk. A tagállamoknak maguknak kell finanszírozniuk a tervük összköltségének 50 %-át. E célból, valamint a negatívan érintett polgárok számára szükséges átállás felgyorsítását és hatásainak enyhítését célzó beruházások és intézkedések érdekében a tagállamoknak többek között a 2003/87/EK irányelv szerinti, az épületekre és a közúti közlekedésre vonatkozó kibocsátáskereskedelemről várható bevételeiket erre a célra kell felhasználniuk.
- (24) Az Alapnak olyan intézkedéseket kell támogatnia, amelyek tiszteletben tartják az uniós finanszírozásra vonatkozó adicionalitás elvét. Az Alap nem helyettesítheti az ismétlődő nemzeti kiadásokat, kivéve kellően indokolt esetekben.
- (25) A pénzeszközök hatékony és következetes allokációjának biztosítása, valamint a hatékony és eredményes pénzgazdálkodás elvének tiszteletben tartása érdekében az e rendelet alapján hozott intézkedéseknek összhangban kell lenniük a folyamatban lévő uniós programokkal, és ki kell egészíteniük azokat, ugyanakkor el kell kerülni ugyanazon kiadásoknak az Alapból és egyéb uniós programokból való kettős finanszírozását. A Bizottságnak és a tagállamoknak a folyamat minden szakaszában mindenekelőtt biztosítaniuk kell az eredményes koordinációt a finanszírozási források közötti konzisztencia, koherencia, kiegészítő jelleg és szinergiák garantálása érdekében. E célból a tagállamokat kötelezni kell arra, hogy a terveiknek a Bizottsághoz való benyújtásakor ismertessék a meglévő vagy tervezett uniós

³⁸ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/1057 rendelete (2021. június 24.) az Európai Szociális Alap Plusz (ESZA+) létrehozásáról és az 1296/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 231., 2021.6.30., 21. o.).

³⁹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/1056 rendelete (2021. június 24.) az Igazságos Átmenet Alap létrehozásáról (HL L 231., 2021.6.30., 1. o.).

⁴⁰ Az Európai Parlament és a Tanács 2010/31/EU irányelve (2010. május 19.) az épületek energiahatékonyságáról (HL L 153., 2010.6.18., 13. o.).

⁴¹ A Tanács (EU, Euratom) 2020/2053 határozata (2020. december 14.) az Európai Unió saját forrásainak rendszeréről és a 2014/335/EU, Euratom határozat hatályon kívül helyezéséről (HL L 424., 2020.12.15., 1. o.).

finanszírozásra vonatkozó releváns információkat. Az Alap keretében nyújtott pénzügyi támogatás kiegészíti az egyéb uniós programok és eszközök keretében nyújtott támogatást. Lehetővé kell tenni, hogy az Alap keretében finanszírozott intézkedések és beruházások finanszírozásban részesülhessenek más uniós programokból és eszközökből, feltéve, hogy az ilyen támogatás nem ugyanazon költségeket fedezi.

- (26) A kifizetéseket az érintett tagállamnak történő folyósítást engedélyező bizottsági határozat alapján kell teljesíteni. Ezért el kell térni az (EU, Euratom) 2018/1046 európai parlamenti és tanácsi rendelet⁴² 116. cikkének (2) bekezdésétől annak érdekében, hogy a fizetési határidő a Bizottság által az érintett tagállamnak a határozatról küldött értesítés időpontjától, ne pedig a kifizetési kérelem kézhezvételének időpontjától kezdődhessen.
- (27) A nyomon követésre és értékelésre vonatkozó átlátható szabályok biztosítása érdekében a Bizottságot fel kell hatalmazni arra, hogy az Európai Unió működéséről szóló szerződés 290. cikkének megfelelően jogi aktusokat fogadjon el az elért eredményekről való jelentéstételre vonatkozóan, valamint a tervek végrehajtásának nyomon követésére és értékelésére szolgáló közös mutatók meghatározása tekintetében. Különösen fontos, hogy a Bizottság az előkészítő munkája során megfelelő konzultációkat folytasson, többek között szakértői szinten, és hogy a konzultációkra a jogalkotás minőségének javításáról szóló, 2016. április 13-i intézményközi megállapodásban szereplő elveknek megfelelően kerüljön sor. Így különösen a felhatalmazáson alapuló jogi aktusok előkészítésében való egyenlő részvétel biztosítása érdekében az Európai Parlament és a Tanács a tagállamok szakértőivel egyidejűleg kap kézhez minden dokumentumot, és szakértőik rendszeresen részt vehetnek a Bizottság felhatalmazáson alapuló jogi aktusok előkészítésével foglalkozó szakértői csoportjainak ülésein.
- (28) Az Alap végrehajtását a hatékony és eredményes pénzgazdálkodás elvével összhangban kell végezni, beleértve a csalás, adócsalás, adókijátszás, korrupció és összeférhetlenség eredményes megelőzését és üldözését.
- (29) A hatékony és eredményes pénzgazdálkodás érdekében – az Alap teljesítményalapúságának tiszteletben tartása mellett – egyedi szabályokat kell megállapítani a költségvetési kötelezettségvállalásokra, a kifizetésekre, a felfüggesztésre és a pénzeszközök visszafizettetésére, valamint a pénzügyi támogatással kapcsolatos megállapodások megszüntetésére vonatkozóan. A tagállamoknak megfelelő intézkedéseket kell hozniuk annak biztosítására, hogy a pénzeszközöknek az Alapból támogatott intézkedésekhez kapcsolódó felhasználása megfeleljen az alkalmazandó uniós és nemzeti jognak. A tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy az ilyen támogatást adott esetben az állami támogatásokra vonatkozó uniós szabályokkal összhangban nyújtsák. Különösen biztosítaniuk kell a csalás, a korrupció és az összeférhetlenség megelőzését, feltárását és korrekcióját, valamint az Alapból és más uniós programokból származó kettős finanszírozás elkerülését. Lehetővé kell tenni a pénzügyi támogatásokkal kapcsolatos megállapodások felfüggesztését és megszüntetését, valamint a költségvetési juttatás csökkentését és visszafizettetését,

⁴² Az Európai Parlament és a Tanács (EU, Euratom) 2018/1046 rendelete (2018. július 18.) az Unió általános költségvetésére alkalmazandó pénzügyi szabályokról, az 1296/2013/EU, az 1301/2013/EU, az 1303/2013/EU, az 1304/2013/EU, az 1309/2013/EU, az 1316/2013/EU, a 223/2014/EU és a 283/2014/EU rendelet és az 541/2014/EU határozat módosításáról, valamint a 966/2012/EU, Euratom rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 193., 2018.7.30., 1. o.).

amennyiben az érintett tagállam nem hajtotta végre kielégítően a tervet, vagy az Alapból támogatott intézkedésekkel kapcsolatos súlyos szabálytalanságok, azaz csalás, korrupció vagy összeférhetetlenség, illetve pénzügyi támogatással kapcsolatos megállapodásokból eredő kötelezettségek súlyos megsértése esetén. Megfelelő kontradiktórius eljárásokat kell létrehozni annak biztosítására, hogy a Bizottságnak a felfüggesztésre és a kifizetett összegek visszafizettetésére, valamint a pénzügyi támogatással kapcsolatos megállapodások megszüntetésére vonatkozó döntése tiszteletben tartsa a tagállamok észrevételek benyújtásához való jogát.

- (30) A Bizottságnak biztosítani kell az Unió pénzügyi érdekeinek hatékony védelmét. Jóllehet elsősorban maguk a tagállamok felelősek annak biztosításáért, hogy az Alap felhasználása a releváns uniós és nemzeti joggal összhangban történjen, a Bizottság számára lehetővé kell tenni, hogy kellő garanciát kapjon e tekintetben a tagállamoktól. E célból az Alap felhasználása során a tagállamoknak biztosítaniuk kell az eredményes és hatékony belső kontrollrendszer működését, és vissza kell fizettetniük a jogtalanul kifizetett vagy helytelenül felhasznált összegeket. A tagállamok számára e célból lehetővé kell tenni, hogy állandó nemzeti költségvetési gazdálkodási rendszereikre támaszkodjanak. A tagállamoknak elektronikusan gyűjteniük, rögzíteniük és tárolniuk kell az olyan standardizált adatkategóriákat és információkat, amelyek lehetővé teszik az Alapból támogatott intézkedésekkel kapcsolatos súlyos szabálytalanságok – azaz csalás, korrupció és összeférhetetlenség – megelőzését, feltárását és korrekcióját. A Bizottságnak információs és nyomonkövetési rendszert kell rendelkezésre bocsátania, beleértve egy egységes adatbányászati és kockázatminősítési eszközt az ilyen adatokhoz és információkhoz történő hozzáférés és ezek elemzése érdekében, a tagállamok általi kötelező alkalmazás céljából.
- (31) Lehetővé kell tenni, hogy a Bizottság, az Európai Csalás Elleni Hivatal (OLAF), a Számvevőszék és adott esetben az Európai Ügyészség a hatáskörén és jogkörén belül használhassa az információs és nyomonkövetési rendszert.
- (32) A tagállamok és a Bizottság számára csak akkor kell lehetővé tenni személyes adatok kezelését, ha az Alap keretében végrehajtott intézkedésekkel kapcsolatos pénzeszközök felhasználására vonatkozó mentesítés, ellenőrzés, kontroll, tájékoztatás, kommunikáció és nyilvánosság biztosítása céljából szükséges. A személyes adatokat az (EU) 2016/679 európai parlamenti és tanácsi rendelettel⁴³, illetve az (EU) 2018/1725 európai parlamenti és tanácsi rendelettel⁴⁴ – attól függően, hogy melyik az alkalmazandó – összhangban kell kezelni.
- (33) Az (EU, Euratom) 2018/1046 rendelettel, a 883/2013/EU, Euratom európai parlamenti és tanácsi rendelettel⁴⁵, valamint a 2988/95/EK, Euratom tanácsi rendelettel⁴⁶, a

⁴³ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/679 rendelete (2016. április 27.) a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (általános adatvédelmi rendelet) (HL L 119., 2016.5.4., 1. o.).

⁴⁴ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/1725 rendelete (2018. október 23.) a természetes személyeknek a személyes adatok uniós intézmények, szervek, hivatalok és ügynökségek általi kezelése tekintetében való védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 45/2001/EK rendelet és az 1247/2002/EK határozat hatályon kívül helyezéséről (HL L 295., 2018.11.21., 39. o.).

⁴⁵ Az Európai Parlament és a Tanács 883/2013/EU, Euratom rendelete (2013. szeptember 11.) az Európai Csalás Elleni Hivatal (OLAF) által lefolytatott vizsgálatokról, valamint az 1073/1999/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet és az 1074/1999/Euratom tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 248., 2013.9.18., 1. o.).

2185/96/Euratom, EK tanácsi rendelettel⁴⁷ és az (EU) 2017/1939 tanácsi rendelettel⁴⁸ összhangban az Unió pénzügyi érdekeit arányos intézkedések útján kell védeni, ideértve a csalás, a korrupció és az összeférhetetlenség megelőzésére, feltárására, korrekciójára és kivizsgálására, valamint adott esetben a közigazgatási szankciók kiszabására vonatkozó intézkedéseket. Így különösen az Európai Csalás Elleni Hivatal (OLAF) a 2185/96/Euratom, EK és a 883/2013/EU, Euratom rendelettel összhangban hatáskörrel rendelkezik arra, hogy igazgatási vizsgálatokat – többek között helyszíni ellenőrzéseket és vizsgálatokat – végezzen annak megállapítása céljából, hogy történt-e olyan csalás, korrupció, összeférhetetlenség vagy bármely más jogellenes tevékenység, amely sérti az Unió pénzügyi érdekeit. Az Európai Ügyészség az (EU) 2017/1939 rendelettel összhangban hatáskörrel rendelkezik arra, hogy nyomozást és vádhatósági eljárást folytasson az (EU) 2017/1371 európai parlamenti és tanácsi irányelv⁴⁹ értelmében az Unió pénzügyi érdekeit sértő csalás, korrupció, összeférhetetlenség és más bűncselekmények esetében. Az (EU, Euratom) 2018/1046 rendelettel összhangban minden olyan személynek vagy szervezetnek, aki, illetve amely uniós pénzeszközökben részesül, maradéktalanul együtt kell működnie az Unió pénzügyi érdekeinek védelme céljából, biztosítania kell a Bizottság, az OLAF, a Számvevőszék, valamint – az (EU) 2017/1939 rendelet alapján megerősített együttműködésben részt vevő tagállamok esetében – az Európai Ügyészség számára a szükséges jogokat és hozzáférést, valamint gondoskodnia kell arról, hogy az uniós költségvetésből származó források felhasználásában részt vevő harmadik felek ezekkel egyenértékű jogokat biztosítsanak.

- (34) Erre a rendeletre az Európai Parlament és a Tanács által az Európai Unió működéséről szóló szerződés 322. cikke alapján elfogadott horizontális költségvetési szabályok alkalmazandók. E szabályokat az (EU, Euratom) 2018/1046 rendelet állapítja meg, meghatározva különösen a költségvetés elkészítésére és – vissza nem térítendő támogatás, közbeszerzés és pénzdíjak útján, valamint közvetett végrehajtás keretében történő – végrehajtására vonatkozó eljárást, továbbá rendelkezve a pénzügyi szereplők felelősségével kapcsolatos ellenőrzésekről. Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 322. cikke szerint elfogadott szabályok feltételrendszert is magukban foglalnak,

⁴⁶ A Tanács 2988/95/EK, Euratom rendelete (1995. december 18.) az Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek védelméről (HL L 312., 1995.12.23., 1. o.).

⁴⁷ A Tanács 2185/96/Euratom, EK rendelete (1996. november 11.) az Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek csalással és egyéb szabálytalanságokkal szembeni védelmében a Bizottság által végzett helyszíni ellenőrzésekről és vizsgálatokról (HL L 292., 1996.11.15., 2. o.).

⁴⁸ A Tanács (EU) 2017/1939 rendelete (2017. október 12.) az Európai Ügyészség létrehozására vonatkozó megerősített együttműködés bevezetéséről (HL L 283., 2017.10.31., 1. o.).

⁴⁹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2017/1371 irányelve (2017. július 5.) az Unió pénzügyi érdekeit érintő csalás ellen büntetőjogi eszközökkel folytatott küzdelemről (HL L 198., 2017.7.28., 29. o.).

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

I. FEJEZET ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1. cikk

Tárgy, hatály és célkitűzések

Létrejön a Szociális Klímaalap (a továbbiakban: Alap).

Az Alap támogatást nyújt a tagállamoknak a szociális klímatervükben (a továbbiakban: terv) foglalt intézkedések és beruházások finanszírozásához.

Az Alap által támogatott intézkedéseknek és beruházásoknak az olyan háztartások, mikrovállalkozások és közlekedési szolgáltatást igénybe vevők javát kell szolgálniuk, amelyek vagy akik kiszolgáltatott helyzetben vannak, és amelyeket vagy akiket különösen érint az épületekből és a közúti közlekedésből származó üvegházhatásúgáz-kibocsátásnak a 2003/87/EK irányelv hatálya alá vonása, különös tekintettel az energiaszegénységben élő háztartásokra és azokra a polgárookra, akik egyéni autók helyett nem rendelkeznek tömegközlekedési alternatívákkal (a távoli és vidéki területeken).

Az Alap általános célkitűzése, hogy az épületekből és a közúti közlekedésből származó üvegházhatásúgáz-kibocsátásnak a 2003/87/EK irányelv hatálya alá vonásából eredő társadalmi hatások kezelése révén hozzájáruljon a klímasemlegességre való átálláshoz. Az Alap egyedi célkitűzése a kiszolgáltatott helyzetben lévő háztartások, a kiszolgáltatott helyzetben lévő mikrovállalkozások és a kiszolgáltatott helyzetben lévő közlekedési felhasználók támogatása ideiglenes közvetlen jövedelemtámogatással, valamint az épületek energiahatékonyságának növelésére, az épületek fűtésének és hűtésének dekarbonizációjára, többek között a megújuló energia integrálására, továbbá a kibocsátásmentes és alacsony kibocsátású mobilitáshoz és közlekedéshez való hozzáférés javítására irányuló intézkedésekkel és beruházásokkal.

2. cikk

Fogalommeghatározások

E rendelet alkalmazásában az alábbi fogalommeghatározások alkalmazandók:

1. „épületek energetikai felújítása”: az épület bármilyen energetikai célú felújítása, beleértve a külső térelhatárolók szigetelését, azaz a falakat, a tetőt, a padlót, az ablakok cseréjét, a fűtő-, hűtő- és főzőkészülékek cseréjét, valamint a megújuló forrásokból helyben előállított energiát;
2. „energiaszegénység”: az (EU) [éééé/szszsz] európai parlamenti és tanácsi irányelv⁵⁰ 2. cikkének [(49)] pontjában meghatározott energiaszegénység;
3. „a terv becsült összköltsége”: a benyújtott tervben szereplő intézkedések és beruházások becsült összköltsége;

⁵⁰

[Az Európai Parlament és a Tanács (EU) [éééé/szszsz] irányelve (HL C [...], [...], [...]. o.)] [Javaslat az energiahatékonyságról szóló 2012/27/EU irányelv átdolgozására.]

4. „kölségvetési juttatás”: egy tagállamnak allokálható vagy allokált, az Alap keretében nyújtható vissza nem térítendő pénzügyi támogatás;
5. „háztartás”: az (EU) 2019/1700 európai parlamenti és tanácsi rendelet⁵¹ 2. cikkének 15. pontjában meghatározott magánháztartás;
6. „mérőöldkő”: egy intézkedés vagy beruházás megvalósítása felé tett előrehaladás mérésére szolgáló minőségi eredmény;
7. „célérték”: egy intézkedés vagy beruházás megvalósítása felé tett előrehaladás mérésére szolgáló mennyiségi eredmény;
8. „megújuló energia”: az (EU) 2018/2001 európai parlamenti és tanácsi irányelv⁵² 2. cikke második albekezdésének 1. pontjában meghatározott, megújuló nem fosszilis forrásból származó energia;
9. „mikrovállalkozás”: olyan vállalkozás, amely tíznél kevesebb személyt foglalkoztat, és amelynek a 651/2014/EU bizottsági rendelet⁵³ I. mellékletének 3–6. cikkével összhangban kiszámított éves forgalma vagy éves mérlege nem haladja meg a 2 millió EUR nagyságú összeget;
10. „közlekedési szolgáltatást igénybe vevők”: különböző közlekedési és mobilitási lehetőségeket igénybe vevő háztartások vagy mikrovállalkozások;
11. „kiszolgáltató helyzetben lévő háztartások”: az energiaszegénységben élő háztartások vagy háztartások, beleértve az alacsonyabb közepes jövedelmű háztartásokat is, amelyeket jelentősen érintenek az épületek 2003/87/EK irányelv hatálya alá vonásának árhatásai, és amelyek nem rendelkeznek az adott épület felújításához szükséges eszközökkel;
12. „kiszolgáltató helyzetben lévő mikrovállalkozások”: olyan mikrovállalkozások, amelyeket jelentős mértékben érintenek az épületek 2003/87/EK irányelv hatálya alá vonásának árhatásai, és amelyek nem rendelkeznek az adott épület felújításához szükséges eszközökkel;
13. „kiszolgáltató helyzetben lévő közlekedési felhasználók”: a közúti közlekedésnek a 2003/87/EK irányelv hatálya alá vonásából eredő árhatások által jelentős mértékben érintett, többek között az alacsonyabb közepes jövedelmű háztartásokban élő, közlekedési szolgáltatást igénybe vevők, akik nem rendelkeznek a kibocsátásmentes és alacsony kibocsátású járművek vásárlásához vagy alternatív fenntartható közlekedési módokra való átálláshoz, ideértve a tömegközlekedést, szükséges eszközökkel, különösen a vidéki és a távoli területeken.

⁵¹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/1700 rendelete (2019. október 10.) az egyedi szinten, mintavétel útján gyűjtött adatokon alapuló, személyekre és háztartásokra vonatkozó európai statisztikák közös keretének létrehozásáról, a 808/2004/EK, a 452/2008/EK és az 1338/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról, valamint az 1177/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet és az 577/980/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 261I., 2019.10.14., 1. o.).

⁵² Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/2001 irányelve (2018. december 11.) a megújuló energiaforrásokból előállított energia használatának előmozdításáról (HL L 328., 2018.12.21., 82. o.).

⁵³ A Bizottság 651/2014/EU rendelete (2014. június 17.) a Szerződés 107. és 108. cikke alkalmazásában bizonyos támogatási kategóriáknak a belső piaccal összeegyeztethetővé nyilvánításáról (EGT-vonatkozású szöveg) (HL L 187., 2014.6.26., 1. o.).

II. FEJEZET

SZOCIÁLIS KLÍMATERVEK

3. cikk

Szociális klímatervek

- (1) Minden tagállam szociális klímatervet (a továbbiakban: terv) nyújt be a Bizottságnak az integrált nemzeti energia- és klímatervnek az (EU) 2018/1999 rendelet 14. cikkének (2) bekezdésében említett aktualizált változatával együtt, az említett cikkben meghatározott eljárásnak és ütemtervnek megfelelően. A terv a megfizethető fűtés, hűtés és mobilitás biztosítása érdekében koherens intézkedéscsomagot és beruházásokat tartalmaz a szén-dioxid-árzás által a kiszolgáltatott helyzetben lévő háztartásokra, a kiszolgáltatott helyzetben lévő mikrovállalkozásokra és a kiszolgáltatott helyzetben lévő közlekedési felhasználókra gyakorolt hatás kezelése céljából, miközben kíséri és felgyorsítja az Unió éghajlat-politikai céljainak eléréséhez szükséges intézkedéseket.
- (2) A terv tartalmazhat olyan nemzeti intézkedéseket, amelyek ideiglenes közvetlen jövedelemtámogatást nyújtanak a kiszolgáltatott helyzetben lévő háztartásoknak és azoknak a háztartásoknak, amelyek kiszolgáltatott helyzetben lévő közlekedési felhasználók, annak érdekében, hogy csökkentsék az épületeknek és a közúti közlekedésnek a 2003/87/EK irányelv hatálya alá kerüléséből eredő, a fosszilis tüzelőanyagokat érintő áremelkedés hatását.
- (3) A terv a következőkre irányuló nemzeti projekteket foglal magában:
 - a) az épületek energiahatékonyságának növelésére, az energiahatékonyság javítását célzó intézkedések végrehajtására, az épületek energetikai felújítására, valamint az épületek fűtésének és hűtésének dekarbonizációjára, beleértve a megújuló energiaforrásokból történő energiatermelés integrálását, irányuló intézkedések és beruházások finanszírozása;
 - b) a kibocsátásmentes és alacsony kibocsátású mobilitás és közlekedés elterjedésének fokozására irányuló intézkedések és beruházások finanszírozása.

4. cikk

A szociális klímatervek tartalma

- (1) A szociális klímatervek különösen a következő elemeket határozzák meg:
 - a) a 3. cikknek megfelelő konkrét intézkedések és beruházások az e bekezdés c) pontjában említett hatások enyhítése érdekében, annak magyarázatával együtt, hogy azok hogyan járulnának hozzá hatékonyan az 1. cikkben meghatározott célkitűzések eléréséhez a tagállam vonatkozó szakpolitikáinak átfogó keretén belül;
 - b) a tervben szereplő intézkedések és beruházások végrehajtásához és a c) pontban említett hatások enyhítéséhez szükséges konkrét kísérő intézkedések, valamint tájékoztatás az intézkedések és beruházások más uniós, nemzetközi, állami vagy magánforrásokból történő jelenlegi vagy tervezett finanszírozásáról;

- c) az áremelkedés által a háztartásokra – különösen az energiaszegénység előfordulására –, a mikrovállalkozásokra és a közlekedési szolgáltatást igénybe vevőkre gyakorolt várható hatásokra vonatkozó becslés, amely magában foglalja különösen a kiszolgáltatott helyzetben lévő háztartásokra, a kiszolgáltatott helyzetben lévő mikrovállalkozásokra és kiszolgáltatott helyzetben lévő közlekedési felhasználókra vonatkozó becslést és ezek azonosítását; ezeket a hatásokat megfelelő szintű regionális bontásban kell elemezni, figyelembe véve az olyan elemeket, mint a tömegközlekedéshez és az alapvető szolgáltatásokhoz való hozzáférés, és meg kell határozni a leginkább érintett területeket, különösen a távoli és vidéki területeket;
- d) amennyiben a terv a 3. cikk (2) bekezdésében említett intézkedésekről rendelkezik, a támogatható végső kedvezményezettek azonosítására vonatkozó követelmények, a szóban forgó intézkedések tervezett határidejének megjelölése és azok mennyiségi becslésen alapuló indokolása, valamint annak minőségi magyarázata, hogy a tervben szereplő intézkedések várhatóan hogyan csökkentik az energia- és közlekedési szegénységet, valamint a háztartások, mikrovállalkozások és közlekedési szolgáltatást igénybe vevők kiszolgáltatottságát a közúti közlekedés és a fűtési célú tüzelőanyagok árának emelkedése esetén;
- e) a 2032. július 31-ig lezárandó intézkedések és beruházások végrehajtására vonatkozóan tervezett mérföldkövek, célok és indikatív menetrend;
- f) a terv becsült összköltsége, megfelelő költségindokolással, valamint annak magyarázatával együtt, hogyan felel meg a költséghatékonyság elvének, illetve mennyire arányos a terv várható hatásával;
- g) a teljes becsült költséghez való tervezett nemzeti hozzájárulás, amelynek kiszámítása az 14. cikkel összhangban történik;
- h) annak ismertetése, hogyan biztosítja a terv, hogy a benne szereplő beruházások és intézkedések ne sértsék jelentősen az (EU) 2020/852 rendelet 17. cikke szerinti környezeti célkitűzéseket; a Bizottság e célból technikai iránymutatást nyújt a tagállamoknak az Alap hatályáról; a 3. cikk (2) bekezdésében említett intézkedések esetében nincs szükség magyarázatra;
- i) a terv érintett tagállam általi hatékony nyomon követésére és végrehajtására vonatkozó intézkedések, különös tekintettel a javasolt mérföldkövekre és célokra, beleértve az intézkedések és beruházások végrehajtására vonatkozó mutatókat, amelyek adott esetben megegyeznek az Európai Unió Statisztikai Hivatalánál és az Európai Energiaszegénységi Megfigyelőközpontnál rendelkezésre álló, az energiaszegénységről szóló (EU) 2020/1563 bizottsági ajánlásban⁵⁴ meghatározottakkal;
- j) a terv előkészítése és – amennyiben rendelkezésre áll – végrehajtása céljából az (EU) 2018/1999 rendelet 10. cikkével és a nemzeti jogi kerettel összhangban a helyi és regionális hatóságokkal, a szociális partnerekkel, a civil társadalmi szervezetekkel, az ifjúsági szervezetekkel és más releváns érdekelt felekkel folytatott konzultációs folyamat összefoglalása, valamint annak ismertetése, hogy az érdekelt felek észrevételei hogyan jelennek meg a tervben;

⁵⁴

HL L 357., 2020.10.27., 35. o.

- k) az Alapból származó források felhasználása során a korrupció, a csalás és az összeférhetetlenség megelőzésére, feltárására és korrekciójára szolgáló tagállami rendszer, valamint az Alapból és más uniós programokból származó kettős finanszírozás elkerülését célzó intézkedések bemutatása.
- (2) A terveknek összhangban kell lenniük a szociális jogok európai pillérére vonatkozó cselekvési tervben és az (EU) 2021/1057 rendelettel létrehozott Európai Szociális Alap Pluszban (ESZA+), az (EU) 2021/1058 rendelet⁵⁵ szerinti kohéziós politikai operatív programokban, az (EU) 2021/241 európai parlamenti és tanácsi rendelet⁵⁶ szerinti helyreállítási és rezilienciaépítési tervekben, a 2010/31/EU irányelv szerinti hosszú távú épületfelújítási stratégiákban, valamint az (EU) 2018/1999 rendelet értelmében aktualizált integrált nemzeti energia- és klímatervekben szereplő információkkal és az ezek keretében a tagállamok által tett kötelezettségvállalásokkal. Ki kell egészíteniük továbbá az (EU) 2021/1056 európai parlamenti és tanácsi rendelet⁵⁷ szerinti igazságos átmenet terveket.
- (3) Tervük kidolgozása során a tagállamok felkérhetik a Bizottságot, hogy szervezze meg a bevált gyakorlatok cseréjét. A tagállamok emellett technikai támogatást kérhetnek a Bizottság és az Európai Beruházási Bank között 2009-ben létrejött megállapodással létrehozott ELENA-eszközből vagy az (EU) 2021/240 európai parlamenti és tanácsi rendelet⁵⁸ létrehozott technikai támogatási eszközből.

III. FEJEZET

A SZOCIÁLIS KLÍMATERVEK TÁMOGATÁSA AZ ALAPBÓL

5. cikk

Az Alapot és a támogathatóságot szabályozó elvek

- (1) Az Alap pénzügyi támogatást nyújt a tagállamoknak a tervükben meghatározott intézkedések és beruházások finanszírozásához.
- (2) A támogatás kifizetésének feltétele a tervekben meghatározott intézkedésekre és beruházásokra vonatkozó mérföldkövek és célok elérése. E mérföldköveknek és céloknak összhangban kell lenniük az Unió éghajlat-politikai céljaival, és különösen a következőkre kell kiterjedniük:
- a) energiahatékonyság;
 - b) épületek energetikai felújítása;
 - c) kibocsátásmentes és alacsony kibocsátású mobilitás és közlekedés;
 - d) az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentése;

⁵⁵ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/1058 rendelete (2021. június 24.) az Európai Regionális Fejlesztési Alapról és a Kohéziós Alapról (HL L 231., 2021.6.30., 60. o.).

⁵⁶ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/241 rendelete (2021. február 12.) a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról (HL L 57., 2021.2.18., 17. o.).

⁵⁷ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/1056 rendelete (2021. június 24.) az Igazságos Átmenet Alap létrehozásáról (HL L 231., 2021.6.30., 1. o.).

⁵⁸ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/240 rendelete (2021. február 10.) a Technikai Támogatási Eszköz létrehozásáról (HL L 57., 2021.2.18., 1. o.).

- e) a kiszolgáltatott helyzetben lévő háztartások – különösen az energiaszegénységben élő háztartások –, a kiszolgáltatott helyzetben lévő mikrovállalkozások és a kiszolgáltatott helyzetben lévő közlekedési felhasználók számának csökkentése, többek között a vidéki és távoli területeken.
- (3) Az Alap csak olyan intézkedéseket és beruházásokat támogat, amelyek megfelelnek az (EU) 2020/852 rendelet 17. cikkének értelmében vett, a jelentős károkozás elkerülését célzó elvnek.

6. cikk

A szociális klímatervek becsült összköltségébe belefoglalandó intézkedések és beruházások

- (1) A tagállamok figyelembe vehetik azon intézkedések költségeit, amelyek a közúti közlekedés és a fűtési célú tüzelőanyagok árának emelkedése miatt ideiglenes közvetlen jövedelemtámogatást nyújtanak a kiszolgáltatott helyzetben lévő háztartásoknak és azoknak a kiszolgáltatott helyzetben lévő háztartásoknak, amelyek közlekedési szolgáltatást igénybe vevők. Az ilyen támogatás idővel csökken, és az épületekre és a közúti közlekedésre vonatkozó kibocsátáskereskedelem közvetlen hatására korlátozódik. Az ilyen közvetlen jövedelemtámogatásra való jogosultság a 4. cikk (1) bekezdésének d) pontjában meghatározott határidőkön belül megszűnik.
- (2) A tagállamok a következő intézkedések és beruházások költségeit beleszámíthatják a tervek becsült összköltségébe, feltéve, hogy azok elsősorban a kiszolgáltatott helyzetben lévő háztartások, a kiszolgáltatott helyzetben lévő mikrovállalkozások vagy kiszolgáltatott helyzetben lévő közlekedési felhasználók javát szolgálják, és az alábbiakra irányulnak:
- a) az épületek energetikai felújításának támogatása, különösen a legrosszabbul teljesítő épületek esetében, többek között pénzügyi támogatás vagy pénzügyi ösztönzők formájában, például a felújítási költségeknek a bérleti díjból való levonhatóságával, az érintett épületek tulajdonjától függetlenül;
 - b) hozzájárulás egyrészt az épületek fűtésének és hűtésének, valamint az épületekben való főzés dekarbonizációjához, beleértve a villamosítást, másrészt a megújuló energia integrálásához, amely hozzájárul az energiamegtakarítás megvalósításához;
 - c) az állami és magánszervezetek támogatása megfizethető energiahatékonysági felújítási megoldások és megfelelő finanszírozási eszközök kidolgozásában és biztosításában az Alap szociális céljaival összhangban;
 - d) a kibocsátásmentes és alacsony kibocsátású járművekhez és kerékpárokhoz való hozzáférés biztosítása, beleértve a beszerzésükre, valamint a megfelelő állami és magáninfrastruktúrára – többek között az elektromos és egyéb töltésre – irányuló pénzügyi támogatást vagy pénzügyi ösztönzőket; az alacsony kibocsátású járművekkel kapcsolatos támogatás esetében ki kell dolgozni a támogatás fokozatos csökkentésére szolgáló menetrendet;
 - e) a tömegközlekedéshez való ingyenes hozzáférés biztosítása vagy a tömegközlekedéshez való hozzáférés kiigazított díjtételei, valamint az igény szerinti fenntartható mobilitás és a megosztott mobilitási szolgáltatások előmozdítása;

- f) az állami és magánszervezetek támogatása egyrészt a megfizethető kibocsátásmentes és alacsony kibocsátású mobilitási és közlekedési szolgáltatások kidolgozásában és biztosításában, másrészt a vonzó aktív mobilitási lehetőségek elterjesztésében a vidéki, szigeti, hegyvidéki, távoli és kevésbé megközelíthető területeken vagy a kevésbé fejlett régiókban vagy területeken, beleértve a kevésbé fejlett városkörnyéki területeket.

7. cikk

Kizárások a szociális klímatervek becsült összköltségéből

- (1) Az Alap nem támogatja és a tervek becsült összköltsége sem tartalmazza az e rendelet 3. cikkének (2) bekezdése szerinti közvetlen jövedelemtámogatás formájában az olyan háztartásokra irányuló intézkedéseket, amelyek már részesülnek a következőkből:
- a) a 2003/87/EK irányelv IVa. fejezetének hatálya alá tartozó tüzelőanyagok árszintjére vonatkozó állami intervenció;
 - b) a 2009/73/EK irányelv 3. cikkének (3) bekezdésével összhangban a gázellátás árképzésébe történő állami intervenció.
- (2) Amennyiben az érintett tagállam a tervében bizonyítja, hogy az (1) bekezdésben említett állami intervenció nem ellensúlyozza teljes mértékben az épületek és a közúti közlekedés 2003/87/EK irányelv hatálya alá vonásából eredő áremelkedést, a közvetlen jövedelemtámogatás belefoglalható a teljes becsült összköltségbe a nem teljesen ellensúlyozott áremelés korlátai között.

8. cikk

Az előnyök továbbhárítása a háztartásokra, a mikrovállalkozásokra és a közlekedési szolgáltatást igénybe vevőkre

A tagállamok a becsült összköltségbe belefoglalhatják a kiszolgáltatott helyzetben lévő háztartásokon, a kiszolgáltatott helyzetben lévő mikrovállalkozásokon és a kiszolgáltatott helyzetben lévő közlekedési felhasználókon kívüli köz- vagy magánszervezeteknek nyújtott pénzügyi támogatást, amennyiben ezek a szervezetek olyan intézkedéseket és beruházásokat hajtanak végre, amelyek végső soron a kiszolgáltatott helyzetben lévő háztartások, a kiszolgáltatott helyzetben lévő mikrovállalkozások és a kiszolgáltatott helyzetben lévő közlekedési felhasználók javát szolgálják.

A tagállamok gondoskodnak a szükséges törvényi és szerződéses biztosítékokról annak biztosítása érdekében, hogy az előnyök teljes egészében a háztartásokra, a mikrovállalkozásokra és a közlekedési szolgáltatást igénybe vevőkre háruljanak.

9. cikk

Költségvetés

- (1) Az Alap 2025–2027 közötti időszakban történő végrehajtására szánt pénzügyi keretösszeg folyó áron 23 700 000 000 EUR.

- (2) Az Alap 2028–2032 közötti időszakban történő végrehajtására szánt pénzügyi keretösszeg folyó áron 48 500 000 000 EUR, az EUMSZ 312. cikkében említett, az alkalmazandó többéves pénzügyi keret éves felső határán belül rendelkezésre álló összegek függvényében.
- (3) Az (1) és (2) bekezdésben említett összegekből fedezhetők az Alap irányításához és az Alap célkitűzéseinek eléréséhez szükséges előkészítő, nyomonkövetési, kontroll-, ellenőrzési és értékelési tevékenységekkel – különösen tanulmányokkal, szakértői ülésekkel, az érdekelt felekkel való konzultációval, információs és kommunikációs fellépésekkel, többek között a befogadó terjesztési fellépésekkel és az Unió politikai prioritásaira vonatkozó intézményi kommunikációval – kapcsolatos kiadások is, amennyiben azok kapcsolódnak e rendelet célkitűzéseéhez, továbbá az információk feldolgozására és cseréjére összpontosító információtechnológiai hálózatokkal, illetve a szervezeti információtechnológiai eszközökkel kapcsolatos kiadások, valamint az Alap irányítása tekintetében a Bizottságnál felmerült minden egyéb technikai és igazgatási segítségnyújtási kiadás. A kiadások emellett magukban foglalhatják egyéb támogató tevékenységek – például a projektek helyszíni minőség-ellenőrzésének és nyomon követésének – költségeit, valamint a támogatható intézkedések értékelésével és végrehajtásával kapcsolatos partneri tanácsadás és szakértői közreműködés költségeit.

10. cikk

A megosztott irányítású programokból származó források és a források felhasználása

- (1) A tagállamok számára megosztott irányítás keretében juttatott források az érintett tagállamok kérésére átcsoportosíthatók az Alaphoz az (EU) 2021/1060 rendelet releváns rendelkezéseiben meghatározott feltételek mellett. A Bizottság ezeket a forrásokat közvetlenül az (EU, Euratom) 2018/1046 rendelet 62. cikke (1) bekezdése első albekezdésének a) pontjával összhangban használja fel. Az említett forrásokat kizárólag az érintett tagállam javára lehet felhasználni.
- (2) A tagállamok megbízhatják az (EU) 2021/1057 rendelettel létrehozott Európai Szociális Alap Plusz (ESZA+) és az (EU) 2021/1058 rendelet szerinti kohéziós politikai operatív programok irányító hatóságait az ebből az Alapból támogatott intézkedések és beruházások végrehajtásával, adott esetben az említett uniós alapokkal való szinergiákra tekintettel és az Alap célkitűzéseivel összhangban. A tagállamok a tervükben jelzik azt a szándékukat, hogy megbízzák ezeket a hatóságokat.
- (3) A tagállamok a tervük becsült összeköltségének részeként az (EU) 2021/240 rendelet 7. cikkével összhangban befoglalhatják a kiegészítő technikai támogatásra szolgáló kifizetéseket és a készpénz-hozzájárulás összegét az (EU) 2021/523 rendelet releváns rendelkezései szerinti tagállami komponens céljából. Ezek a költségek nem haladhatják meg a terv teljes pénzügyi keretösszegének 4 %-át, és a tervben meghatározott vonatkozó intézkedéseknek meg kell felelniük e rendeletnek.

11. cikk

Végrehajtás

Az Alapot az EUMSZ 322. cikke alapján elfogadott releváns szabályokkal, különösen az (EU, Euratom) 2018/1046 európai parlamenti és tanácsi rendelettel és az (EU, Euratom) 2020/2092 európai parlamenti és tanácsi rendelettel⁵⁹ összhangban a Bizottság hajtja végre közvetlen irányítással.

12. cikk

Addicionalitás és kiegészítő finanszírozás

- (1) Az Alap keretében nyújtott támogatás kiegészíti az egyéb uniós alapok, programok és eszközök keretében nyújtott támogatást. Az Alap keretében finanszírozott intézkedések és beruházások finanszírozásban részesülhetnek más uniós alapokból, programokból és eszközökből is, feltéve, hogy az ilyen támogatás nem ugyanazon költségeket fedezi.
- (2) Az Alapból nyújtott támogatás kiegészítő jellegű, és nem helyettesíti az ismétlődő nemzeti költségvetési kiadásokat.

13. cikk

Maximális költségvetési juttatás

- (1) A maximális költségvetési juttatás mértékét minden egyes tagállam esetében az I. és a II. mellékletben meghatározottak szerint kell kiszámítani.
- (2) Az egyes tagállamok a maximális költségvetési juttatásuk erejéig nyújthatnak be kérelmet a tervük végrehajtása céljából.

14. cikk

Nemzeti hozzájárulás a becsült összköltséghez

- (1) A tagállamok legalább 50 %-kal járulnak hozzá a tervük becsült összköltségének fedezéséhez.
- (2) A tagállamok többek között a 2003/87/EK irányelv IVa. fejezetével összhangban a kibocsátási egységek árverés útján történő értékesítéséből származó bevételeket a tervük becsült összköltségéhez való nemzeti hozzájárulásukra fordítják.

15. cikk

A Bizottság értékelése

- (1) A Bizottság értékeli a tervet és adott esetben a tervnek a tagállam által a 17. cikkel összhangban benyújtott módosításait az e rendelet rendelkezéseinek való megfelelés szempontjából. A Bizottság az említett értékelés során az érintett tagállammal szoros együttműködésben jár el. A Bizottság észrevételeket tehet vagy kiegészítő információkat kérhet. Az érintett tagállam rendelkezésre bocsátja a kért kiegészítő

⁵⁹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU, Euratom) 2020/2092 rendelete (2020. december 16.) az uniós költségvetés védelmét szolgáló általános feltételrendszerről (HL L 433I., 2020.12.22., 1. o.).

információkat, és szükség esetén módosíthatja a tervet, többek között a terv benyújtása után. Az érintett tagállam és a Bizottság szükség esetén megállapodhat az értékelési határidő észszerű időtartammal történő meghosszabbításáról.

(2) A Bizottság az alábbiak szerint értékeli a tervek relevanciáját, eredményességét, hatékonyságát és koherenciáját:

a) A relevancia értékelése céljából a Bizottság a következő követelményeket veszi figyelembe:

i. a terv választ ad-e az épületekre és a közúti közlekedésre vonatkozó, a 2003/87/EK irányelv IVa. fejezete alapján létrehozott kibocsátáskereskedelmi rendszer létrehozása által a tagállamokban található kiszolgáltatott helyzetben lévő háztartásokra, kiszolgáltatott helyzetben lévő mikrovállalkozásokra és kiszolgáltatott helyzetben lévő közlekedési felhasználókra gyakorolt társadalmi hatásokra és az előttük álló kihívásokra, különös tekintettel az energiaszegénységben élő háztartásokra, kellően figyelembe véve azokat a kihívásokat, amelyeket az érintett tagállam integrált nemzeti energia- és klímatervének aktualizálása és a terv megvalósítása terén elért előrehaladás tekintetében az (EU) 2018/1999 rendelet 9. cikkének (3) bekezdése, valamint 13. és 29. cikkének megfelelően végzett bizottsági értékelés, valamint az (EU) 2018/1999 rendelet 34. cikke alapján a tagállamok számára megfogalmazott bizottsági ajánlások tártak fel az Unió klímasemlegességére vonatkozó, 2050-ig elérendő hosszú távú célkitűzésre való tekintettel. Ennek során figyelembe kell venni az érintett tagállam előtt álló sajátos kihívásokat és az érintett tagállam számára biztosított költségvetési juttatást;

ii. várhatóan biztosítja-e a terv, hogy a benne szereplő intézkedések vagy beruházások ne sértsék jelentősen az (EU) 2020/852 rendelet 17. cikke szerinti környezeti célkitűzéseket;

iii. tartalmaz-e a terv olyan intézkedéseket és beruházásokat, amelyek hozzájárulnak a zöld átálláshoz, többek között az abból eredő kihívások kezeléséhez, illetve különösen az Unió 2030-ra vonatkozó éghajlat- és energiapolitikai célkitűzéseinek és a mobilitási stratégia 2030. évi mérföldköveinek eléréséhez.

b) Az eredményesség értékelése céljából a Bizottság a következő követelményeket veszi figyelembe:

i. a terv várhatóan tartós hatást gyakorol-e az érintett tagállamban a terv által kezelt kihívásokra, mindenekelőtt a kiszolgáltatott helyzetben lévő háztartásokra, a kiszolgáltatott helyzetben lévő mikrovállalkozásokra és a kiszolgáltatott helyzetben lévő közlekedési felhasználókra, különösen az energiaszegénységben élő háztartásokra;

ii. az érintett tagállam által javasolt intézkedések várhatóan biztosítják-e a terv eredményes nyomon követését és végrehajtását, a tervezett ütemtervre, a mérföldkövekre és célokra, valamint a kapcsolódó mutatókra is kiterjedően;

iii. az érintett tagállam által javasolt intézkedések és beruházások összhangban állnak-e az [ééé/szszsz] irányelv [a 2012/27/EU irányelv átdolgozására

irányuló javaslat], az (EU) 2018/2001 irányelv, a 2014/94/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv⁶⁰, az (EU) 2019/1161 európai parlamenti és tanácsi irányelv és a 2010/31/EU irányelv szerinti követelményekkel, illetve megfelelnek-e azoknak.

- c) A hatékonyság értékelése céljából a Bizottság a következő követelményeket veszi figyelembe:
- i. a tagállam által nyújtott, a terv becsült összköltségére vonatkozó indokolás észszerű és valószerű-e, megfelel-e a költséghatékonyság elvének, és arányos-e a gazdaságra és a társadalomra gyakorolt várható hatással;
 - ii. az érintett tagállam által javasolt intézkedések várhatóan megelőzik-e, feltárják-e és korrigálják-e a korrupciót, a csalást és az összeférhetetlenséget az Alapból származó források felhasználása során, beleértve az Alapból és más uniós programokból származó kettős finanszírozás elkerülését célzó intézkedéseket;
 - iii. a tagállam által javasolt mérföldkövek és célok hatékonyak-e az Alap hatálya, célkitűzései és támogatható intézkedései szempontjából.
- d) A koherencia értékelése céljából a Bizottság figyelembe veszi, hogy a terv koherens fellépéseket képviselő intézkedéseket és beruházásokat tartalmaz-e.

16. cikk

A Bizottság határozata

- (1) A 15. cikk szerinti értékelés alapján a Bizottság végrehajtási jogi aktus útján határozatot hoz a tagállam tervéről a tervnek az e rendelet 3. cikkének (1) bekezdése szerinti benyújtásától számított hat hónapon belül.

Amennyiben a Bizottság kedvező értékelést ad, a határozat a következőket tartalmazza:

- a) a tagállam által végrehajtandó intézkedések és beruházások, a terv becsült összköltsége, valamint a mérföldkövek és célok;
- b) az e rendelet 13. cikkével összhangban alokált uniós költségvetési juttatás, amelyet részletekben kell kifizetni azt követően, hogy a tagállam kielégítően teljesítette a terv végrehajtásával kapcsolatban meghatározott releváns mérföldköveket és célokat, ami a 2028–2032 közötti időszak vonatkozásában az EUMSZ 312. cikkében említett többéves pénzügyi keret éves felső összeghatárain belül az e rendelet 9. cikkének (2) bekezdésében említett összegek rendelkezésre állásától függ;
- c) a nemzeti hozzájárulás;
- d) a terv nyomon követésére és végrehajtására vonatkozó intézkedések és ütemterv, adott esetben ideértve az e rendelet 20. cikkének való megfeleléshez szükséges intézkedéseket;
- e) a tervezett mérföldkövek és célok teljesítéséhez kapcsolódó releváns mutatók;

⁶⁰

Az Európai Parlament és a Tanács 2014/94/EU irányelve (2014. október 22.) az alternatív üzemanyagok infrastruktúrájának kiépítéséről (HL L 307., 2014.10.28., 1. o.).

- f) a Bizottság számára az alapul szolgáló releváns adatokhoz való teljes körű hozzáférést biztosító intézkedések.
- (2) Az (1) bekezdés b) pontjában említett költségvetési juttatás mértékét a 15. cikk (2) bekezdésében felsorolt kritériumok szerint értékelt, az érintett tagállam által benyújtott terv becsült összköltsége alapján kell meghatározni.
- A költségvetési juttatás összegét a következőképpen kell megállapítani:
- a) amennyiben a terv kielégítő mértékben megfelel a 15. cikk (2) bekezdésében felsorolt követelményeknek és a terv nemzeti hozzájárulással csökkentett becsült összköltsége legalább akkora vagy magasabb, mint a tagállamot megillető, a 13. cikk (1) bekezdésében említett maximális költségvetési juttatás, akkor az érintett tagállam költségvetési juttatása egyenlő a 9. cikkben említett maximális költségvetési juttatás teljes összegével;
 - b) amennyiben a terv kielégítő mértékben megfelel a 15. cikk (2) bekezdésében felsorolt követelményeknek, és a terv nemzeti hozzájárulással csökkentett becsült összköltsége alacsonyabb, mint a tagállamot megillető, a 13. cikk (1) bekezdésében említett maximális költségvetési juttatás nagysága, akkor az érintett tagállam költségvetési juttatása egyenlő a terv nemzeti hozzájárulással csökkentett becsült összköltségével;
 - c) amennyiben a terv kielégítő módon megfelel a 15. cikk (2) bekezdésében meghatározott követelményeknek, de az értékelés hiányosságokat állapít meg a kontrollrendszerekben, a Bizottság az első kifizetést megelőzően további mérföldkövek és célok elérését írhatja elő;
 - d) amennyiben a terv nem felel meg kielégítő mértékben a 15. cikk (2) bekezdésében felsorolt követelményeknek, az érintett tagállam nem részesülhet költségvetési juttatásban.
- (3) Amennyiben a Bizottság negatív értékelést ad egy tervről, az (1) bekezdésben említett határozat tartalmazza a negatív értékelés indokait. Az érintett tagállam a Bizottság értékelésének figyelembevételével újra benyújtja a tervet.

17. cikk

A szociális klímatervek módosítása

- (1) Amennyiben objektív körülmények miatt – különösen a 2003/87/EK irányelv IVa. fejezete alapján létrehozott, az épületekre és a közúti közlekedésre vonatkozó kibocsátáskereskedelmi rendszer tényleges közvetlen hatásai miatt – az érintett tagállam részben vagy egészben már nem tudja megvalósítani a szociális klímatervet – a vonatkozó mérföldköveket és célokat is beleértve –, az érintett tagállam benyújthatja a Bizottságnak a terve módosítását a szükséges és kellően indokolt változtatásokkal. A tagállamok technikai támogatást kérhetnek egy ilyen kérés előkészítéséhez.
- (2) A Bizottság a 15. cikkel összhangban értékeli a módosított tervet.
- (3) Amennyiben a Bizottság kedvezően értékeli a módosított tervet, a 16. cikk (1) bekezdésével összhangban a módosított terv tagállam általi hivatalos benyújtásától számított három hónapon belül végrehajtási jogi aktus útján határozatot fogad el, amelyben feltünteti a kedvező értékelésének indokait.

- (4) Amennyiben a Bizottság kedvezőtlenül értékeli a módosított tervet, a kérelmet a (3) bekezdésben említett időtartamon belül elutasítja, miután lehetőséget adott az érintett tagállamnak arra, hogy a Bizottság értékelésének közlésétől számított három hónapon belül megtegye észrevételeit.
- (5) 2027. március 15-ig minden érintett tagállam értékeli a terve megfelelőségét a 2003/087/EK irányelv IVa. fejezete alapján létrehozott, az épületekre és a közúti közlekedésre vonatkozó kibocsátáskereskedelmi rendszer tényleges közvetlen hatásaira való tekintettel. Ezeket az értékeléseket az (EU) 2018/1999 rendelet 17. cikke szerinti kétéves eredményjelentés részeként kell benyújtani a Bizottságnak.

18. cikk

A költségvetési juttatásra vonatkozó kötelezettségvállalás

- (1) Miután a Bizottság elfogadta a 16. cikkben említett határozatot, kellő időben megállapodást köt az érintett tagállammal, és ez a megállapodás az (EU, Euratom) 2018/1046 rendelet értelmében a 2025–2027 közötti időszakra vonatkozó egyedi jogi kötelezettségvállalásnak minősül. Ez a megállapodás legkorábban egy évvel a 2003/87/EK irányelv IVa. fejezete szerinti árverések kezdő éve előtt köthető meg.
- (2) A 2028–2032 közötti időszakra vonatkozó egyedi jogi kötelezettségvállalásra attól függően kerül sor, hogy az e rendelet 9. cikkének (2) bekezdésében említett összegek rendelkezésre állnak-e a többéves pénzügyi keretnek az EUMSZ 312. cikkében említett éves felső összeghatárain belül.
- (3) A költségvetési kötelezettségvállalások globális kötelezettségvállalásokon alapulhatnak, és adott esetben több évre elosztott éves részletekre bonthatók.

19. cikk

A kifizetésekre, a felfüggesztésre és a megállapodások megszüntetésére vonatkozó szabályok a költségvetési juttatások tekintetében

- (1) A költségvetési juttatások érintett tagállamok számára történő kifizetését e cikk értelmében a tervben szereplő vonatkozó elfogadott mérföldkövek és célok 16. cikk szerinti jóváhagyott teljesítését követően kell teljesíteni a rendelkezésre álló finanszírozás függvényében. A teljesítést követően az érintett tagállam megfelelően indokolt kérelmet nyújt be a Bizottsághoz a költségvetési juttatás kifizetése iránt. Ilyen kifizetési kérelmeket a tagállamok évente egyszer vagy kétszer nyújthatnak be a Bizottsághoz július 31-ig.
- (2) A Bizottság indokolatlan késedelem nélkül, legkésőbb a kérelem kézhezvételétől számított két hónapon belül értékeli, hogy a 16. cikkben említett tanácsi határozatban meghatározott releváns mérföldköveket és célokat kielégítő módon teljesítették-e. A mérföldkövek és célok kielégítő teljesítésének előfeltétele, hogy az érintett tagállam ne vonja vissza a korábban kielégítő módon teljesített mérföldkövekhez és célokhoz kapcsolódó intézkedéseket. A Bizottság munkáját szakértők segíthetik.

- (3) Amennyiben a Bizottság pozitív értékelést ad, indokolatlan késedelem nélkül határozatot fogad el, amelyben engedélyezni a költségvetési juttatás folyósítását az (EU, Euratom) 2018/1046 rendeletnek megfelelően.
- (4) Amennyiben a Bizottság a (3) bekezdésben említett értékelés eredményeként megállapítja, hogy nem került sor kielégítő módon a 16. cikkben említett bizottsági határozatban meghatározott mérföldkövek és célok teljesítésére, a költségvetési juttatás egészének vagy egy részének a kifizetését fel kell függeszteni. Az érintett tagállam a Bizottság értékelésének közlésétől számított egy hónapon belül észrevételeket tehet.
- A felfüggesztés csak akkor oldható fel, ha sor került a 16. cikkben említett bizottsági határozatban meghatározott mérföldkövek és célok kielégítő teljesítésére.
- (5) Az (EU, Euratom) 2018/1046 rendelet 116. cikkének (2) bekezdésétől eltérve a kifizetési határidőt az e cikk (3) bekezdése értelmében elfogadott, a folyósítást engedélyező határozat érintett tagállammal való közlésének napjától, vagy a felfüggesztésnek az e cikk (4) bekezdésének második albekezdése szerinti megszüntetésére vonatkozó közlés napjától kezdődően kell számítani.
- (6) Amennyiben a felfüggesztéstől számított hat hónapon belül nem került sor a mérföldkövek és célok kielégítő módon történő teljesítésére, a Bizottság arányosan csökkenti a költségvetési juttatás összegét, miután lehetőséget adott az érintett tagállamnak arra, hogy a bizottsági megállapítások közlésétől számított két hónapon belül megtegye észrevételeit.
- (7) Amennyiben az érintett tagállam a 18. cikkben említett releváns megállapodások megkötésétől számított 12 hónapon belül nem ér el kézzelfogható előrehaladást a releváns mérföldkövek és célok egyikének tekintetében sem, a Bizottság megszünteti a 18. cikkben említett releváns megállapodásokat, és visszavonja a költségvetési juttatásra vonatkozó kötelezettségvállalásokat. A Bizottság a 18. cikkben említett megállapodások megszüntetésére vonatkozó határozatot hoz, miután lehetőséget adott az érintett tagállamnak arra, hogy a kézzelfogható előrehaladás elmaradását megállapító bizottsági értékelés közlésétől számított két hónapon belül megtegye észrevételeit.

20. cikk

Az Unió pénzügyi érdekeinek védelme

- (1) Az Alap végrehajtása során a tagállamok – mint az Alapból nyújtott pénzeszközök kedvezményezettjei – minden megfelelő intézkedést megtesznek az Unió pénzügyi érdekeinek védelme és annak biztosítása érdekében, hogy pénzeszközöknek az Alapból támogatott intézkedésekhez és beruházásokhoz kapcsolódó felhasználása megfeleljen az alkalmazandó – különösen a csalás, a korrupció és az összeférhetetlenség megelőzésére, feltárására és korrekciójára vonatkozó – uniós és nemzeti jognak. Ennek érdekében a tagállamok gondoskodnak a III. mellékletben részletesebben ismertetett hatékony és eredményes belső kontrollrendszeréről, valamint a jogalap nélkül kifizetett vagy szabálytalanul felhasznált összegek visszafizettetéséről. A tagállamok e célból igénybe vehetik állandó nemzeti költségvetési gazdálkodási rendszereiket.

- (2) A 18. cikkben említett megállapodásokban rendelkezni kell arról, hogy a tagállamok kötelesek
- a) rendszeresen ellenőrizni, hogy a nyújtott finanszírozást megfelelően, valamennyi alkalmazandó szabállyal összhangban használták-e fel, valamint hogy a terv értelmében vett intézkedéseket vagy beruházásokat megfelelően, valamennyi alkalmazandó szabállyal – különösen a csalás, a korrupció és az összeférhetetlenség megelőzésére, feltárására és korrekciójára vonatkozó szabályokkal – összhangban hajtották-e végre;
 - b) megfelelő intézkedéseket hozni az Unió pénzügyi érdekeit érintő csalás, korrupció és az (EU, Euratom) 2018/1046 rendelet 61. cikkében meghatározottak szerinti összeférhetetlenségek megelőzése, feltárása és korrekciója érdekében, valamint jogi lépéseket tenni a – többek között a terv értelmében végrehajtott intézkedésekkel vagy beruházásokkal kapcsolatban – jogellenesen felhasznált pénzeszközök visszafizettetése érdekében;
 - c) a kifizetési kérelemhez csatolni a következőket:
 - i. vezetői nyilatkozat arról, hogy a pénzeszközöket a szándékolt célból használták fel, hogy a kifizetési kérelemmel együtt benyújtott információk teljes körűek, pontosak és megbízhatóak, valamint hogy a bevezetett kontrollrendszerek kellő biztosítékot nyújtanak arra, hogy a pénzeszközök kezelésére valamennyi alkalmazandó szabállyal – különösen az összeférhetetlenség, a csalás, a korrupció, valamint az Alapból és más uniós programokból történő kettős finanszírozás elkerülésére vonatkozó szabályokkal – összhangban került sor; valamint
 - ii. a nemzetközileg elfogadott ellenőrzési standardokkal összhangban elvégzett ellenőrzések összefoglalása, beleértve ezen ellenőrzések hatályát az érintett kiadások összege és a lefedett időszak tekintetében, valamint a feltárt hiányosságok és a meghozott korrekciós intézkedések elemzését;
 - d) az ellenőrzés és kontroll céljából, valamint a pénzeszközöknek a terv értelmében végrehajtott intézkedésekkel és beruházásokkal kapcsolatos felhasználására vonatkozó összehasonlítható információk biztosítása érdekében a következő szabványosított adatkategóriákat elektronikus rendszerben gyűjteni, rögzíteni és tárolni, valamint biztosítani az ezekhez való hozzáférést:
 - i. a pénzeszközök végső kedvezményezettjeinek neve, héaazonosító száma vagy adóazonosító száma, valamint az Alapból származó költségvetési juttatás összege;
 - ii. a szerződő fél vagy felek és az alvállalkozó vagy alvállalkozók neve és héaazonosító száma vagy adóazonosító száma, valamint a szerződés vagy szerződések értéke, amennyiben a pénzeszközök végső kedvezményezettje a közbeszerzésre vonatkozó uniós vagy nemzeti jogszabályok értelmében ajánlatkérő szerv;
 - iii. a pénzeszközök címzettje, illetve a szerződő fél vonatkozásában az (EU) 2015/849 európai parlamenti és tanácsi irányelv⁶¹ 3. cikkének

⁶¹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2015/849 irányelve (2015. május 20.) a pénzügyi rendszerek pénzmosás vagy terrorizmusfinanszírozás céljára való felhasználásának megelőzéséről, a 648/2012/EU

6. pontjában meghatározottak szerinti tényleges tulajdonos vagy tulajdonosok utóneve, családi neve, születési dátuma, héaazonosító száma vagy adóazonosító száma;

- iv. az Alap keretében végrehajtott intézkedések és beruházások jegyzéke, az említett intézkedések és beruházások közfinanszírozásának teljes összegével együtt, feltüntetve az uniós költségvetésből finanszírozott egyéb alapok keretében kifizetett összegeket;
 - e) kifejezetten felhatalmazni a Bizottságot, az OLAF-ot, a Számvevőszéket és adott esetben az Európai Ügyészséget az (EU, Euratom) 2018/1046 rendelet 129. cikkének (1) bekezdésében foglalt jogaik gyakorlására, valamint kötelezni a tervben foglalt intézkedések és beruházások végrehajtására kifizetett pénzeszközök minden végső kedvezményezettjét, valamint a végrehajtásban érintett minden egyéb személyt vagy szervezetet arra, hogy kifejezetten hatalmazzák fel a Bizottságot, az OLAF-ot, a Számvevőszéket és adott esetben az Európai Ügyészséget az (EU, Euratom) 2018/1046 rendelet 129. cikkének (1) bekezdésében foglalt jogaik gyakorlására, valamint rójanak hasonló kötelezettségeket a folyósított pénzeszközök valamennyi végső kedvezményezettjére;
 - f) nyilvántartást vezetni az (EU, Euratom) 2018/1046 rendelet 132. cikkének megfelelően.
- (3) Az e cikk (2) bekezdésének d) pontjában említett személyes adatokat a tagállamok és a Bizottság csak a 18. cikkben említett megállapodások végrehajtásához kapcsolódó pénzeszközök felhasználásával kapcsolatos mentesítés, ellenőrzés, kontroll, tájékoztatás, kommunikáció és nyilvánosságra hozatal céljából és időtartamára kezelik. A személyes adatok kezelése az (EU) 2016/679 rendelettel, illetve az (EU) 2018/1725 rendelettel – attól függően, hogy melyik alkalmazandó – összhangban történik. A Bizottság mentesítési eljárása keretében, az EUMSZ 319. cikkével összhangban az Alap esetében kötelező az (EU, Euratom) 2018/1046 rendelet 247. cikkében említett integrált pénzügyi és elszámoltathatósági jelentéstétel szerinti jelentéstétel, és arra különösen az éves irányítási és teljesítményjelentésben külön kell sort keríteni.
- (4) A Bizottság integrált és interoperábilis tájékoztatási és nyomonkövetési rendszert bocsát a tagállamok rendelkezésére, amely többek között egy, a releváns adatok elérésére és elemzésére szolgáló közös adatbányászati és kockázatminősítési eszközt is magában foglal. A tagállamok ellenőrzési és kontrollcélokra használják az eszközt a kettős finanszírozás elkerülése, valamint az Alap által támogatott intézkedésekkel és beruházásokkal kapcsolatos csalás, korrupció és összeférhetetlenség megelőzése, feltárása és korrekciója érdekében. A Bizottság, az OLAF, a Számvevőszék és adott esetben az Európai Ügyészség az e cikk (2) bekezdésének d) pontjában említett hatáskörei és jogai keretében használhatja az eszközt.
- (5) A 18. cikkben említett megállapodások előírják továbbá, hogy az Unió pénzügyi érdekeit érintő és a tagállam által nem korrigált csalás, korrupció és összeférhetetlenség vagy az ilyen megállapodásokból eredő valamely kötelezettség

európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról, valamint a 2005/60/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv és a 2006/70/EK bizottsági irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 141., 2015.6.5., 73. o.).

súlyos megsértése esetén a Bizottság jogosult arányosan csökkenteni az Alapból nyújtott támogatást és visszafizettetni az Unió költségvetését illető bármely összeget.

A Bizottság a visszafizettetés és a csökkentés összegéről való döntés során tiszteletben tartja az arányosság elvét, valamint figyelembe veszi az Unió pénzügyi érdekeit érintő csalás, korrupció és összeférhetetlenség, illetve bármely kötelezettségszegés súlyosságát. A tagállamnak lehetőséget kell biztosítani arra, hogy a csökkentés elvégzését megelőzően észrevételeket tegyen.

IV. FEJEZET

KIEGÉSZÍTŐ JELLEG, NYOMON KÖVETÉS ÉS ÉRTÉKELÉS

21. cikk

Koordináció és kiegészítő jelleg

A Bizottság és az érintett tagállamok – a saját hatáskörükkkel arányos módon – elősegítik a szinergiákat, és biztosítják az Alap, valamint az egyéb uniós programok és eszközök – többek között az InvestEU program, a technikai támogatási eszköz, a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz, illetve az (EU) 2021/1060 rendelettel fedezett alapok – közötti hatékony koordinációt. Ebből a célból:

- a) biztosítják a kiegészítő jelleget, a szinergiát, a koherenciát és a konzisztenciát a különböző uniós, nemzeti, illetve adott esetben regionális szintű eszközök között, a tervezési szakaszban és a végrehajtás során egyaránt;
- b) optimalizálják a koordinációs mechanizmusokat, hogy elkerüljék az erőfeszítések megkettőződését; valamint
- c) biztosítják a szoros együttműködést a végrehajtás és az ellenőrzés uniós, nemzeti és adott esetben regionális szintű felelősei között az Alap célkitűzéseinek elérése érdekében.

22. cikk

Tájékoztatás, kommunikáció és nyilvánosság

- (1) A tagállamok az e rendelet 20. cikk (2) bekezdése d) pontjának i., ii. és iv. alpontjában említett adatokat az (EU) 2019/1024 európai parlamenti és tanácsi irányelv⁶² 5. cikkének (1) bekezdésében meghatározottak szerint egyetlen weboldalon, nyílt, géppel olvasható formátumban nyilvánosan hozzáférhetővé teszik és naprakészen tartják, ami lehetővé teszi az adatok válogatását, lekérdezését, kivonatolását, összehasonlítását és újrafelhasználását. Az e rendelet 20. cikk (2) bekezdése d) pontjának i., és ii. alpontjában említett információkat nem kell közzétenni az (EU, Euratom) 2018/1046 rendelet 38. cikkének (3) bekezdésében említett esetekben, vagy akkor, ha a kifizetett közvetlen jövedelemtámogatás összege kevesebb mint 15 000 EUR.

⁶² Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/1024 irányelve (2019. június 20.) a nyílt hozzáférésű adatokról és a közsféra információinak további felhasználásáról (HL L 172., 2019.6.26., 56. o.).

- (2) Az uniós finanszírozás címzettjei elismerik ezen források eredetét, és különösen az intézkedések és eredményeik népszerűsítése során biztosítják az uniós finanszírozás láthatóságát azáltal, hogy koherens, hatékony és arányos célzott tájékoztatást nyújtanak többféle célközönségnek, köztük a médiának és a nyilvánosságnak.
- (3) A Bizottság tájékoztatási és kommunikációs tevékenységeket végez az Alaphoz, az e rendelet alapján végzett intézkedésekhez és az elért eredményekhez kapcsolódóan, többek között – adott esetben és a nemzeti hatóságok egyetértésével – a nemzeti hatóságokkal, valamint az Európai Parlamentnek és a Bizottságnak az érintett tagállamban működő képviseleti irodáival folytatott közös kommunikációs tevékenységek révén.

23. cikk

A végrehajtás nyomon követése

- (1) Az érintett tagállamok az (EU) 2018/1999 rendelet 17. cikke szerinti integrált nemzeti energia- és éghajlat-politikai eredményjelentésük részeként és az említett rendelet 28. cikkével összhangban két évente jelentést tesznek a Bizottságnak a tervük végrehajtásáról. Az érintett tagállamok az eredményjelentésükben feltüntetik a következőket:
- a) részletes mennyiségi adatok az energiaszegénységben élő háztartások számáról;
 - b) adott esetben részletes információk az energiaszegénységben élő háztartások számának csökkentésére irányuló nemzeti indikatív célkitűzés megvalósítása terén elért előrehaladásról;
 - c) részletes információk a tervben szereplő intézkedések és beruházások eredményeiről;
 - d) az (EU) 2018/1999 rendelet 18. és 24. cikkének megfelelően az üvegházhatású gázokra vonatkozó szakpolitikákról és intézkedésekről, az előrejelzésekről, valamint az energiaszegénységről szolgáltatott információk;
 - e) a 2010/31/EU irányelv szerinti hosszú távú épületfelújítási stratégiák keretében jelentett információk;
 - f) 2027-ben a tervnek a 17. cikk (5) bekezdésének megfelelő értékelése a 2003/87/EK irányelv IVa. fejezete alapján létrehozott, az épületekre és a közúti közlekedésre vonatkozó kibocsátáskereskedelmi rendszer tényleges közvetlen hatásaira való tekintettel;
 - g) tájékoztatás a terv változásairól a 17. cikknek megfelelően.
- (2) A Bizottság nyomon követi az Alap végrehajtását, és méri a célkitűzések elérését. A végrehajtás nyomon követése célzott és arányos az Alap keretében végzett tevékenységekkel.
- (3) A Bizottság teljesítményjelentési rendszere biztosítja, hogy a tevékenységek végrehajtásának nyomon követésére szolgáló adatokat és az eredményeket hatékonyan, eredményesen és időben összegyűjtsék. Ennek érdekében az uniós finanszírozás címzettjeire vonatkozóan arányos jelentéstételi követelményeket kell megállapítani.

- (4) A Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy a 25. cikknek megfelelően felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el e rendelet kiegészítése céljából annak érdekében, hogy meghatározza az 1. cikkben meghatározott célkitűzések elérése terén elért eredményekről való jelentéstételhez, valamint az Alap nyomon követéséhez és értékeléséhez használandó közös mutatókat.

V. FEJEZET ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

24. cikk

Az Alap értékelése és felülvizsgálata

- (1) A Bizottság 2028. július 1-jéig értékelő jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának az Alap végrehajtásáról és működéséről.
- (2) A Bizottság 2033. december 31-ig független utólagos értékelő jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának.
- (3) Az értékelő jelentés különösen az Alap 1. cikkben meghatározott célkitűzései elérésének mértékét, az erőforrások felhasználásának hatékonyságát és az uniós hozzáadott értéket értékeli. Figyelembe veszi, hogy a 6. cikkben meghatározott valamennyi célkitűzés és intézkedés továbbra is releváns-e, tekintettel a 2003/87/EK irányelv IVa. fejezete szerinti, az épületekre és a közúti közlekedésre vonatkozó kibocsátáskereskedelmi rendszerből, valamint az (EU) 2018/842 európai parlamenti és tanácsi rendelet⁶³ értelmében a tagállamok által az üvegházhatásúgáz-kibocsátás kötelező éves csökkentése érdekében hozott nemzeti intézkedésekből eredő üvegházhatásúgáz-kibocsátásra gyakorolt hatásra. Figyelembe veszi továbbá, hogy az Alap pénzügyi keretösszege továbbra is releváns-e a kibocsátási egységeknek a 2003/87/EK irányelv IVa. fejezete szerinti, az épületekre és a közúti közlekedésre vonatkozó kibocsátáskereskedelmi rendszer keretében árverés útján történő értékesítésével kapcsolatos lehetséges fejleményekre és egyéb releváns megfontolásokra való tekintettel.
- (4) Az értékelő jelentéshez adott esetben csatolni kell az e rendelet módosításaira irányuló javaslatot.
- (5) Az utólagos értékelő jelentés az Alap átfogó értékeléséből áll, és információt tartalmaz a hatásáról.

⁶³ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/842 rendelete (2018. május 30.) a Párizsi Megállapodásban vállalt kötelezettségek teljesítése érdekében a tagállamok által 2021-től 2030-ig kötelezően teljesítendő, az éghajlat-politikai fellépéshez hozzájáruló éves üvegházhatásúgáz-kibocsátás-csökkentések meghatározásáról, valamint az 525/2013/EU rendelet módosításáról (HL L 156., 2018.6.19., 26. o.).

A felhatalmazás gyakorlása

- (1) A felhatalmazáson alapuló jogi aktusok elfogadására vonatkozóan a Bizottságnak adott felhatalmazás feltételeit ez a cikk határozza meg.
- (2) A Bizottságnak a 23. cikk (4) bekezdésében említett, felhatalmazáson alapuló jogi aktusok elfogadására vonatkozó felhatalmazása határozatlan időre szól.
- (3) Az Európai Parlament vagy a Tanács bármikor visszavonhatja a 23. cikk (4) bekezdésében említett felhatalmazást. A visszavonásról szóló határozat megszünteti az abban megjelölt felhatalmazást. A határozat az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő napon, vagy a benne megjelölt későbbi időpontban lép hatályba. Ez nem érinti a már hatályban lévő, felhatalmazáson alapuló jogi aktusok érvényességét.
- (4) A felhatalmazáson alapuló jogi aktusok elfogadását megelőzően a Bizottság a jogalkotás minőségének javításáról szóló, 2016. április 13-i intézményközi megállapodásban foglalt elveknek megfelelően konzultál az egyes tagállamok által kijelölt szakértőkkel.
- (5) A Bizottság a felhatalmazáson alapuló jogi aktus elfogadását követően haladéktalanul és egyidejűleg értesíti arról az Európai Parlamentet és a Tanácsot.
- (6) A 23. cikk (4) bekezdése értelmében elfogadott, felhatalmazáson alapuló jogi aktus csak akkor lép hatályba, ha az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a jogi aktusról való értesítését követő két hónapon belül sem az Európai Parlament, sem a Tanács nem emelt ellene kifogást, illetve ha az említett időtartam lejártát megelőzően mind az Európai Parlament, mind a Tanács arról tájékoztatta a Bizottságot, hogy nem fog kifogást emelni. Az Európai Parlament vagy a Tanács kezdeményezésére ez az időtartam két hónappal meghosszabbodik.

Hatálybalépés

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

Ez a rendelet attól a naptól alkalmazandó, amikor a tagállamok hatályba léptetik az ahhoz szükséges törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket, hogy eleget tegyenek a 2003/87/EK irányelvnek a 2003/87/EK irányelv IVa. fejezete tekintetében történő módosításáról szóló (EU) [éééé/szszsz] európai parlamenti és tanácsi irányelvnek⁶⁴.

64

[Az Európai Parlament és a Tanács (EU) [éééé/szszsz] irányelve [...]. HL [...], [...], [...] o. [Irányelv a 2003/87/EK irányelv módosításáról.]

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.
Kelt Brüsszelben, -án/-én.

az Európai Parlament részéről
az elnök

a Tanács részéről
az elnök

PÉNZÜGYI KIMUTATÁS

1. A JAVASLAT/KEZDEMÉNYEZÉS FŐBB ADATAI

1.1. A javaslat/kezdemenyezés címe

1.2. Az érintett szakpolitikai terület(ek)

1.3. A javaslat/kezdemenyezés a következőre irányul:

1.4. Célkitűzés(ek)

1.4.1. Általános célkitűzés(ek)

1.4.2. Konkrét célkitűzés(ek)

1.4.3. Várható eredmény(ek) és hatás(ok)

1.4.4. Teljesítménymutatók

1.5. A javaslat/kezdemenyezés indoklása

1.5.1. Rövid vagy hosszú távon kielégítendő szükséglet(ek) a kezdeményezés végrehajtásának részletes ütemtervével

1.5.2. Az Unió részvételéből származó hozzáadott érték (adódhat többek között a koordinációból eredő előnyökből, a jogbiztonságból, a fokozott hatékonyságból vagy a kiegészítő jellegből). E pontban „az Unió részvételéből származó hozzáadott érték” azt az uniós részvételből adódó értéket jelenti, amely többetként jelentkezik ahhoz az értékhez képest, amely a tagállamok egyedüli fellépése esetén jött volna létre.

1.5.3. Hasonló korábbi tapasztalatok tanulsága

1.5.4. A többéves pénzügyi kerettel való összeegyeztethetőség és egyéb megfelelő eszközökkel való lehetséges szinergiák

1.5.5. A rendelkezésre álló különböző finanszírozási lehetőségek értékelése, ideértve az átcsoportosítási lehetőségeket is

1.6. A javaslat/kezdemenyezés időtartama és pénzügyi hatása

1.7. Tervezett irányítási módszer(ek)

2. IRÁNYÍTÁSI INTÉZKEDÉSEK

2.1. A nyomon követésre és a jelentéstételre vonatkozó rendelkezések

2.2. Irányítási és kontrollrendszer(ek)

2.2.1. Az irányítási módszer(ek), a finanszírozás végrehajtási mechanizmusai, a kifizetési módok és a javasolt kontrollstratégia indokolása

2.2.2. A felismert kockázatokkal és a csökkentésükre létrehozott belső kontrollrendszerekkel kapcsolatos információk

2.2.3. A kontroll költséghatékonyságának becslése és indokolása (a „kontroll költségei ÷ a kezelt kapcsolódó források értéke” hányados) és a hibakockázat várható szintjeinek értékelése (kifizetéskor és záráskor)

2.3. A csalások és a szabálytalanságok megelőzésére vonatkozó intézkedések

3. A JAVASLAT/KEZDEMÉNYEZÉS BECSÜLT PÉNZÜGYI HATÁSA

3.1. A többéves pénzügyi keret érintett fejezete/fejezetei és a költségvetés érintett kiadási sora/sorai

3.2. A javaslat előirányzatokra gyakorolt becsült pénzügyi hatása

3.2.1. Az operatív előirányzatokra gyakorolt becsült hatás összefoglalása

3.2.2. Az igazgatási előirányzatokra gyakorolt becsült hatás összefoglalása

3.2.2.1. Becsült humánerőforrás-szükségletek

3.2.3. A jelenlegi többéves pénzügyi kerettel való összeegyeztethetőség

3.2.4. Harmadik felek részvétele a finanszírozásban

3.3. A bevételre gyakorolt becsült hatás

PÉNZÜGYI KIMUTATÁS

1. A JAVASLAT/KEZDEMÉNYEZÉS FŐBB ADATAI

1.1. A javaslat/kezdemenyezés címe

Javaslat – Az Európai Parlament és a Tanács rendelete a Szociális Klímaalap létrehozásáról

1.2. Az érintett szakpolitikai terület(ek)

Környezetvédelem és éghajlat-politika, energiaszegénység, az energiahatékonyság és az energiatakarékosság előmozdítása, a fenntartható közlekedési eszközök használatának előmozdítása

1.3. A javaslat/kezdemenyezés a következőre irányul:

☒ **új intézkedés**

☐ **kísérleti projektet/előkészítő intézkedést követő új intézkedés**⁶⁵

☐ **jelenlegi intézkedés meghosszabbítása**

☐ **egy vagy több intézkedés összevonása vagy átalakítása egy másik/új intézkedéssé**

1.4. Célkitűzés(ek)

1.4.1. Általános célkitűzés(ek)

Az Alap általános célkitűzése, hogy az épületekből és a közúti közlekedésből származó üvegházhatásúgáz-kibocsátásnak a 2003/87/EK irányelv hatálya alá vonásából eredő társadalmi hatások kezelése révén hozzájáruljon a klímasemlegességre való átálláshoz.

1.4.2. Konkrét célkitűzés(ek)

Az Alap konkrét célkitűzése a kiszolgáltatott helyzetben lévő háztartások, a kiszolgáltatott helyzetben lévő mikrovállalkozások és a kiszolgáltatott helyzetben lévő közlekedési felhasználók támogatása olyan intézkedésekkel és beruházásokkal, amelyek célja az épületek energiahatékonyságának növelése – például az épületek energetikai felújításával –, az épületek fűtésének és hűtésének dekarbonizációja, többek között a megújuló energia integrálásával, valamint a kibocsátásmentes és alacsony kibocsátású mobilitás és közlekedés elterjedésének finanszírozása.

1.4.3. Várható eredmény(ek) és hatás(ok)

Tüntesse fel, milyen hatásokat gyakorolhat a javaslat/kezdemenyezés a kedvezményezettekre/célcsoportokra.

Az Alap a szükséges beruházások támogatásával és a legveszélyeztetettebb csoportokra gyakorolt társadalmi hatások enyhítésével hozzájárul a nettó üvegházhatásúgáz-kibocsátás 2030-ra az 1990-es szinthez képest legalább 55 %-kal történő csökkentésére vonatkozó, felülvizsgált átfogó uniós célkitűzés eléréséhez.

Az Alap forrásait a tagállamok rendelkezésére kell bocsátani az épületek energiahatékonyságának növelését, az épületek energetikai felújítását, az épületek fűtésének és hűtésének dekarbonizációját, beleértve a megújuló energiaforrásokból

⁶⁵

A költségvetési rendelet 58. cikke (2) bekezdésének a) vagy b) pontja szerint.

előállított energia integrálását, valamint a kibocsátásmentes és alacsony kibocsátású mobilitás és közlekedés finanszírozását célzó intézkedéseik és beruházásaik támogatása céljából.

1.4.4. Teljesítménymutatók

Határozza meg az előrehaladás és az eredmények nyomon követésére szolgáló mutatókat.

Kimeneti mutatók:

1. mutató: a Bizottság által jóváhagyott tervek száma
2. mutató: a tervekhez allokált költségvetési juttatás összesen

Eredménymutatók:

3. mutató: a végrehajtott tervek száma

Hatásmutatók:

4. mutató: a tervekben meghatározott, elért célkitűzések

1.5. A javaslat/kezdeményezés indoklása

1.5.1. Rövid vagy hosszú távon kielégítendő szükséglet(ek) a kezdeményezés végrehajtásának részletes ütemtervével

Minden tagállamnak meg kell felelnie a rendeletben meghatározott követelményeknek. Ez enyhíteni fogja a tagállamok közötti és azokon belüli társadalmi egyenlőtlenségeket, amikor az 1990-es szinthez képest 55 %-os nettó ÜHG-kibocsátáscsökkentésre vonatkozó aktualizált célérték elérésére törekednek, különös tekintettel az épületekre és a közúti közlekedésre vonatkozó kibocsátáskereskedelemre.

Az Alap 2025–2032 között fog működni.

1.5.2. Az Unió részvételéből származó hozzáadott érték (adódhat többek között a koordinációból eredő előnyökből, a jogbiztonságból, a fokozott hatékonyságból vagy a kiegészítő jellegből). E pontban „az Unió részvételéből származó hozzáadott érték” azt az uniós részvételből adódó értéket jelenti, amely többetként jelentkezik ahhoz az értékhez képest, amely a tagállamok egyedüli fellépése esetén jött volna létre.

Az európai szintű fellépés indokai (előzetes)

Az éghajlatváltozás határokon átnyúló probléma, és az uniós fellépés képes hatékonyan kiegészíteni és megerősíteni a nemzeti fellépéseket. Az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentésére vonatkozó 2030-as uniós célérték növelése az uniós gazdaság számos ágazatát fogja érinteni, ezért elengedhetetlen az uniós szintű összehangolt fellépés és pénzügyi támogatás. Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (a továbbiakban: EUMSZ) 191. cikkének (1) bekezdésével összhangban az Unió környezetpolitikájának hozzá kell járulnia a környezet minőségének megőrzéséhez, védelméhez és javításához, valamint a regionális vagy világméretű környezeti problémák leküzdéséhez, és különösen az éghajlatváltozás elleni küzdelemre irányuló intézkedések ösztönzéséhez nemzetközi szinten. Az Unió környezetpolitikájának célja a magas szintű védelem, figyelembe véve ugyanakkor az Unió különböző régióinak helyzetében mutatkozó különbségeket.

Emellett az EUMSZ 194. cikke (1) bekezdésének c) pontjával összhangban, a tagállamok közötti szolidaritás szellemében az Unió energiapolitikájának célja

különösen az energiahatékonyság és az energiatakarékosság, valamint az új és megújuló energiaforrások kifejlesztésének előmozdítása.

Az Alapnak a kiszolgáltató helyzetben lévő közlekedési felhasználók helyzetével is foglalkoznia kell. Támogatnia kell a kibocsátásmentes és alacsony kibocsátású mobilitási és közlekedési megoldásokhoz – többek között a tömegközlekedéshez – való hozzáférésük megkönnyítésére irányuló intézkedéseket, és ezáltal hozzá kell járulnia a közös közlekedéspolitika célkitűzéseinek eléréséhez az EUMSZ 91. cikke (1) bekezdése d) pontjának megfelelően.

Az Alap létrejöttének célja, hogy csökkentse az épületek és a közúti közlekedés kibocsátáskereskedelméből eredő társadalmi terheket az épületek energiahatékonyságának növelésére, az épületek energetikai felújítására, az épületek fűtésének és hűtésének dekarbonizációjára, többek között a megújulóenergia-termelés integrálására, valamint a kibocsátásmentes és alacsony kibocsátású mobilitás és közlekedés finanszírozására szolgáló tagállami intézkedések és beruházások támogatásával.

A várható uniós hozzáadott érték (utólagos)

Az Alapból származó pénzügyi támogatás méltányos és igazságos módon kerül elosztásra valamennyi tagállamban az uniós polgárok legveszélyeztetettebb csoportjaira gyakorolt társadalmi hatások kezelése érdekében. Ahhoz, hogy finanszírozásban részesülhessenek, a tagállamoknak szociális klímatervet kell kidolgozniuk, amely felsorolja az Alapból finanszírozni kívánt tevékenységeket (intézkedéseket és beruházásokat). Az uniós költségvetésből származó finanszírozás azon tevékenységekre összpontosul, amelyek célkitűzéseit a tagállamok önmagukban nem tudják kellően megvalósítani („szükségesség vizsgálata”), így az Unió beavatkozása hozzáadott értéket képvisel ahhoz képest, mint ha a tagállamok egyedül járnának el. Uniós szintű fellépésre van szükség az épületeket és a közúti közlekedést érintő kibocsátáskereskedelemről eredő társadalmi kihívásokra adandó megfelelő válasz koordinálásához („eredményességi vizsgálat”). Ezt a célt a tagállamok önmagukban nem tudják kellő mértékben megvalósítani, az uniós fellépés azonban hozzáadott értéket teremthet azáltal, hogy olyan eszközöket hoz létre, amelyek pénzügyi támogatást nyújtanak a tagállamoknak a szükséges intézkedések és beruházások megtervezéséhez és végrehajtásához.

1.5.3. Hasonló korábbi tapasztalatok tanulsága

Ez az Alap az egyéb uniós finanszírozás végrehajtása során szerzett tapasztalatokra épül. Az Alap létrehozása és végrehajtása a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz fő elveit követi.

1.5.4. A többéves pénzügyi kerettel való összeegyeztethetőség és egyéb megfelelő eszközökkel való lehetséges szinergiák

Az európai zöld megállapodás és az európai klímarendelet klímasemlegességi célkitűzése, valamint a zöld és digitális kettős átállás az Európai Unió fő prioritásai közé tartoznak. Az „Irány az 55 %!” intézkedéscsomag, az Európai Unió Helyreállítási Eszköz és a 2021–2027 közötti időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keret hozzá fog járulni az Európa által célul kitűzött zöld és digitális kettős átállás megvalósításához. E szakpolitikák kombinációja kezelni fogja a Covid19-világjárványt követő gazdasági válságot, és felgyorsítja a tiszta és fenntartható gazdaságra való átállást, összekapcsolva az éghajlat-politikát a gazdasági növekedéssel.

Ez a javaslat az „Irány az 55 %!” energiaügyi és éghajlatváltozási csomag részét képezi. A csomag általános célkitűzése, hogy az uniós jogszabályokat összehangolja az EU fokozott éghajlatvédelmi törekvésével. A csomagban szereplő valamennyi kezdeményezés szorosan összefügg egymással, és mindegyik a többi kialakításától függ. Ez a jogalkotási javaslat kiegészíti a csomagban szereplő javaslatokat, és összhangban van azokkal.

Az Alap finanszírozására a többéves pénzügyi keret „Természeti erőforrások és környezet” című 3. fejezete keretében kerül sor, az éves költségvetési nomenklatúrában pedig a 9. klaszter, a „Környezetvédelmi és éghajlat-politika” részét képezi.

A Szociális Klímaalap nagysága főszabály szerint a közúti közlekedésnek és az épületeknek a 2003/87/EK irányelv hatálya alá vonásából származó várható bevételek 25 %-ának felel meg. A Bizottság hamarosan javaslatot tesz a sajátforrás-határozat módosítására, amelynek értelmében a tagállamoknak ezeket a bevételeket saját forrásként az uniós költségvetés rendelkezésére kell bocsátaniuk.

A többéves pénzügyi keretben a fent említett részaránnal egyenértékű összeg áll majd rendelkezésre az Alap támogatására. E célból a Bizottság hamarosan javasolni fogja a többéves pénzügyi keret célzott felülvizsgálatát annak érdekében, hogy a „Természeti erőforrások és környezet” című 3. fejezet kötelezettségvállalási előirányzatainak felső határa 2018-as árakon 2025-ben 2 176 millió EUR, 2026-ban 9 132 millió EUR, 2027-ben pedig 8 786 millió EUR nagyságú összeggel nőjön.

Tekintettel arra, hogy a kötelezettségvállalások felső határának javasolt emelése a kifizetési igények azonos mértékű növekedését eredményezi, a Bizottság javasolja a 2025-re, 2026-ra és 2027-re vonatkozó kifizetési felső határ felülvizsgálatát és ugyanezen összegekkel történő emelését.

Ami a más eszközökkel való szinergiákat illeti, a legfontosabb a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz, amely már most lehetővé teszi a tagállamok számára az energiaszegénység csökkentésére irányuló intézkedések finanszírozását. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz 2026-ig befejezi a tagállamoknak folyósított pénzügyi kifizetéseket, ezért ez a Szociális Klímaalap időben és hatályban kiegészítené azt, a legkiszolgáltatottabb helyzetben lévőkre összpontosítva. Ugyanígy az Igazságos Átmenet Alap és különösen annak a Next Generation EU-ból származó finanszírozása is meg fog szünni röviddel a Szociális Klímaalap elindulását követően.

- 1.5.5. A rendelkezésre álló különböző finanszírozási lehetőségek értékelése, ideértve az átcsoportosítási lehetőségeket is

Az Alap kiegészítő jellegű lesz, és szinergiákat biztosít más uniós programokkal, nevezetesen a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében finanszírozott projektekkel.

A tagállamok szociális klímatervei alapján az Alap nem visszatérítendő pénzügyi támogatást nyújt az olyan nemzeti rendszerek társfinanszírozásához, amelyek támogatást nyújtanak elsősorban beruházási támogatás és szükség esetén ideiglenes jövedelemtámogatás formájában az alacsony jövedelmű háztartásoknak.

1.6. A javaslat/kezdemenyezes idotartama es penzugyi hatasa

☒ **határozott időtartam**

☐ időtartam: ÉÉÉÉ [HH/NN]-tól/-től ÉÉÉÉ [HH/NN]-ig

☒ pénzügyi hatás: 2025-től 2032-ig a kötelezettségvállalási előirányzatok esetében és 2025-től 2032-ig a kifizetési előirányzatok esetében

☐ **határozatlan időtartam**

☐ beindítási időszak: ÉÉÉÉ-től/-től ÉÉÉÉ-ig, azt követően: rendes ütem

1.7. Tervezett irányítási módszer(ek)⁶⁶

☒ Bizottság általi **közvetlen irányítás**

☒ a Bizottság szervezeti egységein keresztül, ideértve az uniós küldöttségek személyzetét;

☐ végrehajtó ügynökségen keresztül

☐ **Megosztott irányítás** a tagállamokkal

☐ **Közvetett irányítás** a költségvetés végrehajtásával kapcsolatos feladatoknak a következőkre történő átruházásával:

☐ harmadik országok vagy az általuk kijelölt szervek

☐ nemzetközi szervezetek és ügynökségek (nevezze meg)

☐ az EBB és az Európai Beruházási Alap

☐ a költségvetési rendelet 70. és 71. cikkében említett szervek

☐ közjogi szervek

☐ magánjog alapján működő, közfeladatot ellátó szervek, amennyiben megfelelő pénzügyi garanciákat nyújtanak

☐ valamely tagállam magánjoga alapján működő, köz- és magánszféra közötti partnerség végrehajtásával megbízott és megfelelő pénzügyi garanciákat nyújtó szervek

☐ az EUSZ V. címének értelmében a KKBP terén konkrét fellépések végrehajtásával megbízott, és a vonatkozó alap-jogiaktusban meghatározott személyek.

Egynél több irányítási módszer feltüntetése esetén kérjük, adjon részletes felvilágosítást a „Megjegyzések” rovatban.

Megjegyzések

Nem

alkalmazandó

⁶⁶

Az egyes irányítási módszerek ismertetése, valamint a költségvetési rendeletre való megfelelő hivatkozások megtalálhatók a BudgWeb oldalon:
<https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>

2. IRÁNYÍTÁSI INTÉZKEDÉSEK

2.1. A nyomon követésre és a jelentéstételre vonatkozó rendelkezések

Gyakoriság és feltételek

Az Alap végrehajtása teljesítményének nyomon követése érdekében létre fog jönni az Alapból történő kifizetések kérelmezésére és végrehajtására szolgáló rendszer.

Annak érdekében, hogy az Alapból finanszírozásban részesülhessenek, a tagállamoknak szociális klímatervet (a továbbiakban: terv) ki kell dolgozniuk a finanszírozandó intézkedések és beruházások meghatározása érdekében. A Bizottságnak értékelnie kell ezeket a terveket, és csak a relevanciájukra, eredményességükre, hatékonyságukra és koherenciájukra vonatkozó pozitív értékelést követően hagyhatja jóvá azokat. A költségvetési juttatás kifizetésére az érintett tagállamokkal egyetértésben meghatározott mérföldkövek és célok teljesítését követően kerül sor. A tervek benyújtásának határideje és az előrehaladási jelentési ciklusok összhangban vannak az integrált nemzeti energia- és klímaterveknek az (EU) 2018/1999 rendeletnek megfelelő aktualizálásával.

E célból a tagállamok évente két alkalommal kifizetést kérhetnek az Alapból, és az erre vonatkozó kérelemhez csatolni kell a teljesített releváns mérföldkövekre és célokra vonatkozó bizonyítékokat. A tagállamoknak a nemzeti energia- és klímatervük végrehajtása terén elért előrehaladásról szóló, az energiaunió irányításáról szóló rendelet szerinti kétéves jelentésben be kell számolniuk a Bizottságnak a szociális klímatervük keretében hozott intézkedések és beruházások végrehajtása terén elért eredményekről.

Sor fog kerülni az Alap eredményességét, hatékonyságát, relevanciáját és koherenciáját vizsgáló értékelésre és utólagos értékelésre. A Bizottság – adott esetben – csatolja az értékeléshez a rendelet felülvizsgálatára irányuló javaslatot.

2.2. Irányítási és kontrollrendszer(ek)

2.2.1. Az irányítási módszer(ek), a finanszírozás végrehajtási mechanizmusai, a kifizetési módok és a javasolt kontrollstratégia indokolása

A tagállamok által benyújtott tervekben szereplő intézkedések nemzeti hozzájárulásokkal történő finanszírozása a legmegfelelőbb megoldás. A teljesítményalapú eszközzel kombinált közvetlen irányítás biztosítja a legjobb ár-érték arányt, és minimalizálja a folyamatban részt vevő adminisztratív struktúrákat, csökkentve ezáltal az összetettséget és az adminisztratív költségeket is.

Az Alap várható ütemezése a következőképpen alakul:

2023 közepétől a tagállamok elkezdhetik az Alap felhasználására vonatkozó tervjavaslatok benyújtását.

2023 végén és 2024 elején a szervezeti egységeknek el kell kezdeniük az Alap jelentéstételi követelményeire vonatkozó, felhatalmazáson alapuló jogi aktusok előkészítését.

Az Alap létrehozásáról szóló rendelet alkalmazásának tervezett kezdőnapja 2024. június 30.

2024. június 30. egyben az a határidő is, ameddig a tagállamoknak hivatalosan be kell nyújtaniuk tervüket a Bizottságnak. A fent említettek szerint azonban már 2023 közepétől megkezdődhet e tervek benyújtása, mivel azokat az energiaunió

irányításról szóló rendelet szerinti nemzeti energia- és klímatervekkel összhangban kell benyújtani.

2024. június 30. és december 31. között a Bizottságnak értékelnie kell az Alap felhasználására vonatkozó terveket, és végül felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat kell elfogadnia azok jóváhagyása céljából. Ez hatalmas munka lesz, tekintettel arra, hogy ugyanolyan rendszert tervezünk, mint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz/helyreállítási és rezilienciaépítési tervek esetében.

2025 elejétől a Bizottság megkezdje az Alap felhasználásáról szóló egyedi megállapodások aláírását a tagállamokkal; ezek lesznek a tagállamok által az Alap keretében felhasznált pénzeszközökre vonatkozó pénzügyi kötelezettségvállalások.

2025 közepétől a tagállamok elkezdhetnek kifizetéseket kérni az Alapból. A tagállamok évente kétszer igényelhetnek kifizetéseket az Alapból. A kifizetésekre a teljesített mérföldkövek és célok értékelését követően kerül sor.

2.2.2. A felismert kockázatokkal és a csökkentésükre létrehozott belső kontrollrendszerekkel kapcsolatos információk

A kockázat a teljesítményméréshez (előre meghatározott célok/mérföldkövek teljesítésének elmaradása szabálytalanság) vagy súlyos szabálytalanságokhoz kapcsolódik.

Az ilyen kockázatok csökkentésére szolgáló intézkedések a következők:

- a kifizetések folyósítását megelőzően a mérföldkövek/célok kedvezményezett tagállamok általi teljesítésének alapos értékelése;
- felfüggesztés, a pénzeszközök visszafizettetése, a megállapodások megszüntetése abban az esetben, ha a kedvezményezett tagállamok nem teljesítik a mérföldköveket/célokat, vagy ha a tagállamokkal kötött megállapodások vonatkozásában súlyos szabálytalanságokra vagy kötelezettségzegésekre kerül sor.

Az Alapot a költségvetési rendelettel összhangban a Bizottság általi közvetlen irányítással kell végrehajtani.

2.2.3. A kontroll költséghatékonyságának becslése és indokolása (a „kontroll költségei ÷ a kezelt kapcsolódó források értéke” hányados) és a hibakockázat várható szintjeinek értékelése (kifizetéskor és záráskor)

A tagállamok költségfüggetlen finanszírozás formájában részesülnek a költségvetési juttatásból.

2.3. A csalások és a szabálytalanságok megelőzésére vonatkozó intézkedések

Tüntesse fel a meglévő vagy tervezett megelőző és védintézkedéseket, pl. a csalás elleni stratégiából.

A rendelet tartalmazza az annak biztosításához szükséges rendelkezéseket, hogy az Alap végrehajtása összhangban legyen az Unió pénzügyi érdekeinek védelmével.

Olyan megfelelő belsőkontroll-folyamatok lesznek alkalmazandók az irányítási szinteken, amelyek célja, hogy megalapozott bizonyosságot nyújtsanak a következő célkitűzések megvalósítására vonatkozóan: a műveletek hatékonysága, eredményessége és gazdaságossága; a jelentéstétel megbízhatósága; az eszközök és információk védelme; az alapul szolgáló ügyletek jogszerűségéhez és szabályszerűségéhez kapcsolódó kockázatok megfelelő kezelése, valamint a csalás, a korrupció, az összeférhetetlenség, a szabálytalanságok, valamint az Alapból és más

uniós programokból származó kettős finanszírozás megelőzése, feltárása és
korrekciója.

3. A JAVASLAT/KEZDEMÉNYEZÉS BECSÜLT PÉNZÜGYI HATÁSA

3.1. A többéves pénzügyi keret érintett fejezete/fejezetei és a költségvetés érintett kiadási sora/sorai

Létrehozandó új költségvetési sorok

A többéves pénzügyi keret fejezetei, azon belül pedig a költségvetési sorok sorrendjében.

A többéves pénzügyi keret fejezete	Költségvetési sor	Type ofKiadás típusa	Hozzájárulás			
	Szám	diff./nem diff.	EFTA- országokt ól	tagjelölt országoktól	harmadik országokt ól	a költségvetési rendelet 21. cikke (2) bekezdésének b) pontja értelmében
3	09 01 04 01 – A Szociális Klímaalaphoz kapcsolódó támogatási kiadások	nem diff.	NEM	NEM	NEM	NEM
3	09 05 01 – Szociális Klímaalap – Operatív kiadások	diff.	NEM	NEM	NEM	NEM

3.2. A javaslat előirányzatokra gyakorolt becsült pénzügyi hatása

3.2.1. Az operatív előirányzatokra gyakorolt becsült hatás összefoglalása

☐ A javaslat/kezdeményezés nem vonja maga után operatív előirányzatok felhasználását

☒ A javaslat/kezdeményezés az alábbi operatív előirányzatok felhasználását vonja maga után:

A többéves pénzügyi keret fejezete	3	TERMÉSZETI ERŐFORRÁSOK ÉS KÖRNYEZET
---	----------	--

millió EUR (három tizedesjegyig)

			2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	ÖSSZESEN
Operatív előirányzatok											
09 05 01	Kötelezettségvállalási előirányzatok	(-1)	2 495,000	10 695,000	10 495,000	10 145,000	9 945,000	9 745,000	9 495,000	9 145,000	72 160,000
	Kifizetési előirányzatok	(-2)	2 495,000	10 695,000	10 495,000	10 145,000	9 945,000	9 745,000	9 495,000	9 145,000	72 160,000
Bizonyos egyedi programok keretéből finanszírozott igazgatási jellegű előirányzatok											
09 01 04 01		(-3)	5,000	5,000	5,000	5,000	5,000	5,000	5,000	5,000	40,000
A program keretéhez tartozó előirányzatok ÖSSZESEN	Kötelezettségvállalási előirányzatok	=(1)+(3)	2 500,000	10 700,000	10 500,000	10 150,000	9 950,000	9 750,000	9 500,000	9 150,000	72 200,000
	Kifizetési előirányzatok	=(2)+(3)	2 500,000	10 700,000	10 500,000	10 150,000	9 950,000	9 750,000	9 500,000	9 150,000	72 200,000

A többéves pénzügyi keret fejezete	7	„Igazgatási kiadások”
---	----------	-----------------------

Ezt a részt az igazgatási jellegű költségvetési adatok táblázatában kell kitölteni, melyet először a pénzügyi kimutatás mellékletébe (a belső szabályzat V. melléklete) kell bevezetni; a mellékletet a szolgálatközi konzultációhoz fel kell tölteni a DECIDE rendszerbe.

millió EUR (három tizedesjegyig)

		2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	ÖSSZES EN
Humánerőforrás		1,824	8,664	8,664	8,664	8,664	8,664	8,664	8,664	8,664	8,664	8,664	88,464
Egyéb igazgatási kiadások		–	–	0,059	0,016	–	–	–	–	–	–	–	0,075
A többéves pénzügyi keret 7. FEJEZETÉHEZ tartozó előirányzatok ÖSSZESEN	(Összes kötelezettség állalási előirányzat = Összes kifizetési előirányzat)	1,824	8,664	8,723	8,680	8,664	8,664	8,664	8,664	8,664	8,664	8,664	88,539

millió EUR (három tizedesjegyig)

		2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	ÖSSZES EN
A többéves pénzügyi keret FEJEZETEIHEZ tartozó előirányzatok ÖSSZESEN	Kötelezettség vállalási előirányzatok	1,824	8,664	8,723	2 508,680	10 708,664	10 508,664	10 158,664	9 958,664	9 758,664	9 508,664	9 158,664	72 288,539
	Kifizetési												

	előirányzatok	1,824	8,664	8,723	2 508,680	10 708,664	10 508,664	10 158,664	9 958,664	9 758,664	9 508,664	9 158,664	72 288,539
--	---------------	-------	-------	-------	-----------	------------	------------	------------	-----------	-----------	-----------	-----------	-------------------

3.2.2. Az igazgatási előirányzatokra gyakorolt becsült hatás összefoglalása

☐ A javaslat/kezdeményezés nem vonja maga után igazgatási jellegű előirányzatok felhasználását.

☒ A javaslat/kezdeményezés az alábbi igazgatási jellegű előirányzatok felhasználását vonja maga után:

millió EUR (három tizedesjegyig)

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	ÖSSZE SEN
--	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	--------------

HEADING 7 A többéves pénzügyi keret 7. FEJEZETE												
Humán erőforrás	1,824	8,664	8,664	8,664	8,664	8,664	8,664	8,664	8,664	8,664	8,664	88,464
Egyéb igazgatási kiadások	–	–	0,059	0,016	–	–	–	–	–	–	–	0,075
Subtotal HEADING 7 A többéves pénzügyi keret 7. FEJEZETÉN EK részösszege	1,824	8,664	8,723	8,680	8,664	8,664	8,664	8,664	8,664	8,664	8,664	88,539

A többéves pénzügyi keret 7. FEJEZETÉB E⁶⁷ bele nem tartozó előirányzatok												
Humán erőforrás												
Other expenditure Egyéb igazgatási jellegű kiadások	–	–	–	5,000	5,000	5,000	5,000	5,000	5,000	5,000	5,000	40,000
Subtotal A többéves pénzügyi keret 7. FEJEZETÉB E bele nem tartozó előirányzatok részösszege of the multiannual financial	–	–	–	5,000	5,000	5,000	5,000	5,000	5,000	5,000	5,000	40,000

⁶⁷

Technikai és/vagy igazgatási segítségnyújtás, valamint uniós programok és/vagy intézkedések végrehajtásához biztosított támogatási kiadások (korábban: BA-tételek), közvetett kutatás, közvetlen kutatás.

framework												
-----------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

ÖSSZESEN	1,824	8,664	8,723	13,680	13,664	13,664	13,664	13,664	13,664	13,664	13,664	128,539
----------	-------	-------	-------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	---------

A humánerőforrással és más igazgatási jellegű kiadásokkal kapcsolatos előirányzat-igényeket az adott főigazgatóság rendelkezésére álló, az intézkedés irányításához rendelt előirányzatokkal és/vagy az adott főigazgatóságon belüli átcsoportosítással kell teljesíteni. A források adott esetben a költségvetési korlátok betartása mellett kiegészíthetők az éves elosztási eljárás keretében az irányító főigazgatósághoz rendelt további allokációkkal.

3.2.2.1. Becsült humánerőforrás-szükségletek

- ☐ A javaslat/kezdeményezés nem igényel humánerőforrást.
- ☒ A javaslat/kezdeményezés az alábbi humánerőforrás-igénnyel jár:

A becsléseket teljes munkaidős egyenértékben kell kifejezni

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
A létszámtervben szereplő álláshelyek (tisztviselők és ideiglenes alkalmazottak)											
20 01 02 01 (a központban és a bizottsági képviselőkön)	12	57	57	57	57	57	57	57	57	57	57
20 01 02 03 (a küldöttségeknél)											
01 01 01 01 (közvetett kutatás)											
01 01 01 11 (közvetlen kutatás)											
Egyéb költségvetési sor (kérjük megnevezni)											
Külső munkatársak teljes munkaidős egyenértékben (FTE) kifejezve[1]											
20 02 01 (AC, END, INT a teljes keretből)											
20 02 03 (AC, AL, END, INT és JPD a küldöttségeknél)											
XX 01 xx yy zz	- a központban										
	- a küldöttségeknél										
01 01 01 02 (AC, END, INT – közvetett kutatás)											
01 01 01 12 (AC, END, INT – közvetlen kutatás)											
Egyéb költségvetési sor (kérjük megnevezni)											
ÖSSZESEN	12	57	57	57	57	57	57	57	57	57	57

A humánerőforrás-igényeknek az adott főigazgatóság rendelkezésére álló, az intézkedés irányításához rendelt és/vagy az adott főigazgatóságon belül átcsoportosított személyzettel kell eleget tenni. A források adott esetben a meglévő költségvetési korlátok betartása mellett kiegészíthetők az éves elosztási eljárás keretében az irányító főigazgatósághoz rendelt további allokációkkal.

Az elvégzendő feladatok leírása:

Tisztviselők és ideiglenes alkalmazottak	- Tervezés, jogi szövegezés, konzultációk, koordináció a szervezeti egységekkel - A nemzeti éghajlat-politikai szociális cselekvési tervek tervezetének és végleges változatának értékelése más folyamatokkal szinergiában (2023–2024) - A támogatási megállapodások és a kapcsolódó pénzügyi műveletek előkészítése és kezelése - Az Alap végrehajtásának felügyelete és nyomon követése (2025-től) - Költségvetési és nyomonkövetési eljárások a Költségvetési Főigazgatósággal (2025-től)
Külső munkatársak	

3.2.3. A jelenlegi többéves pénzügyi kerettel való összeegyeztethetőség

A javaslat/kezdeményezés

- ☐ teljes mértékben finanszírozható a többéves pénzügyi keret érintett fejezetén belüli átcsoportosítás révén.
- ☐ a többéves pénzügyi keret lekötetlen mozgásterének és/vagy a többéves pénzügyi keretről szóló rendeletben meghatározott különleges eszközök felhasználását teszi szükségessé.
- ☒ a többéves pénzügyi keret módosítását teszi szükségessé.

Az Alap finanszírozására a többéves pénzügyi keret „Természeti erőforrások és környezet” című 3. fejezete keretében kerül sor, az éves költségvetési nomenklatúrában pedig a 9. klaszter, a „Környezetvédelmi és éghajlat-politika” részét képezi.

A Szociális Klímaalap nagysága főszabály szerint megfelel a közúti közlekedésnek és az épületeknek a 2003/87/EK irányelv hatálya alá vonásából származó várható bevételek 25 %-ának.

A többéves pénzügyi keretben a fent említett részarányal egyenértékű összeg áll majd rendelkezésre az Alap támogatására. E célból a Bizottság hamarosan javasolni fogja a többéves pénzügyi keret célzott felülvizsgálatát annak érdekében, hogy a „Természeti erőforrások és környezet” című 3. fejezet kötelezettségvállalási előirányzatainak felső határa 2018-as árakon 2025-ben 2 176 millió EUR, 2026-ban 9 132 millió EUR, 2027-ben pedig 8 786 millió EUR nagyságú összeggel nőjön. Tekintettel arra, hogy a kötelezettségvállalások felső határának javasolt emelése a kifizetési igények azonos mértékű növekedését eredményezi, a Bizottság javasolja a 2025-re, 2026-ra és 2027-re vonatkozó kifizetési felső határ felülvizsgálatát és ugyanezen összegekkel történő módosítását.

3.2.4. Harmadik felek részvétele a finanszírozásban

A javaslat/kezdeményezés

- ☐ nem irányoz elő harmadik felek általi társfinanszírozást.
- ☒ előirányoz harmadik felek általi társfinanszírozást az alábbi becslések szerint:

előirányzatok, millió EUR (három tizedesjegyre)

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
Tüntesse fel a társfinanszírozó szervet	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>
Társfinanszírozott előirányzatok ÖSSZESEN	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>

3.3. A bevételre gyakorolt becsült hatás

☒ A javaslatnak/kezdemenyezésnek nincs pénzügyi hatása a bevételre.

☐ A javaslatnak/kezdemenyezésnek van pénzügyi hatása – a bevételre gyakorolt hatása a következő:

☐ a javaslat a saját forrásokra gyakorol hatást

☐ a javaslat az egyéb bevételekre gyakorol hatást

kérjük adja meg, hogy a bevétel kiadási sorhoz van-e rendelve ☐

millió EUR (három tizedesjegyig)

Bevételi költségvetési sor:	Az aktuális költségvetési évben rendelkezésre álló előirányzatok	A javaslat/kezdemenyezés hatása ⁶⁸										
		2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
... jogcímcsoport												

A címzett bevételek esetében tüntesse fel az érintett kiadáshoz tartozó költségvetési sor(oka)t.

[...]

Egyéb megjegyzések (pl. a bevételre gyakorolt hatás számítására használt módszer/képlet vagy egyéb más információ).[...]

[...]

⁶⁸

A tradicionális saját források (vámok, cukorilletékek) tekintetében nettó összeget kell megadni, amely a 20 %-kal (beszedési költségek) csökkentett bruttó összegnek felel meg.